

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ШЭКИОГЪУМ и 27-р —

НЫМ И МАФ

Адыгэ Республикэм щыпсэхуэ
лътэныгъэ зыфэтшIыхэрэр!

Тибзылфыгъэ-ны лъапIэхэр!

Нэбгырэ пэпчIэ ныр шъэбагъэм, гукIэгъум, акъылым, шIулъэгъум ятамыгъэу щыт. Сабыим идунай гъэпсыгъэ зэрэхуыцтым имызакъоу, цыIэныгъэм цIыфыгъэ шапхъэхэм ядесэхуэ ащ къыхихыцтхэр, анахь мэхъанэ зэри-тыцтхэр, ищыIакIэ зыфэдэцтыр бэкIэ ным елътыгъ.

Урысыем идэжырэ мэфэкI анахь нэбжыкIэхэм ыкIи анахь мэхъанэ зиIэхэм зэу ащыц ным и Мафэ. Унагъом икъэхуымэнкIэ ыкIи игъэпытэнкIэ ным шIуагъэу шIэм оссиho фэзышIырэ пстэури ащ зэрехы, джэныкIо ма-шIом ицыхъаиIэгъу ухъумакоу, унагъо пэпчэ зэгурылоныгъэр-рэхъатныгъэ илътыным мыншъыжъэу фэлэжъэрэ бзыл-фыгъэ-ным къэралыгъом фыцтыкIэу къыфырилэр ащ къегъэлъагъо.

Адыгеим щыпсэрэ ны пстэуми лътэныгъэ ин афэт-шIыгъэ мэфэкI шIагъом пае тафэгъушIо, кIэлэцIыкIухэм япIункIэ пшъэрыл кIынэу яIэм дакIоу Iофэу зыфэгъэза-гъэхэмкIи яIэпIэсэныгъэ зэрэхъагъэхъоцтым ахэр дэла-жъэх.

Ны лъапIэхэр! Шъуиунагъохэм ренэу рэхъатныгъэ, на-сын, цыIэкIэишIу арылтынэу, шъуигъуи цIыфхэм гумэ-кIыгъохэм шъуащухъумэнэу шъуфэтIо!

Шъуигуфэбагъэ къыкIимычэу, шъунэгъушIоу бэрэ шъу-цыIэнэу тыншъуфэлъаIо!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ АслъанАдыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Федор ФЕДОРКО

Хэдзынхэм япэгъокIэу...

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутат-хэм яхэдзынхэр тыгъэгъазэм и 4-м зэхъащэцтхы. Ащ ипэгъокIэу Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхъакIуцынэ Аслъан муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» тыгуасэ щылагъ. Республикэм ипащэ игъусагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр.

Культурэм и Унэу селоу Красногвардейскэм дэтым, Iофтхъабзэр зыщыкIуагъэм, къыщызэрэуагъоигъэх кIэлэгъаджэхэр, медицинэм ыкIи культурэм ялофышIэхэр, пред-принимательхэр, нэбжыкIэхэр, общественнэ органи-зациихэм ялыкIохэр, нэмыкI-хэри.

Мы аужырэ илгъэхэм рес-публикэм хэхъоныгъэу ышIы-гъэхэм, нэпэ Iоф зыдашIэр-рэ лъэныкъохэм, пшъэрыл шъхъаIэу зыфагъэуцужы-хэрэм ТхъакIуцынэ Аслъан зэхъахэм ипэгублэ кIэкIэу къащытегушIагъ. Адыгеим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышIынхэм, цIыфхэм ящыIэ-кIэ-псэукIэ нахъышIу шIы-гъэным илгъэс зэкIэлъыкIо-хэм анаIэ зэрэтырагъэтыгъэр,

тапэкIи а гъогум темыкIхэу Iоф зэрашIэцтыр АР-м и Лышхъэу къыхигъэщыгъэх. УрысыемкIэ мэхъанэшхо зиIэ хэдзынхэу къэблагъэхэрэм цIыфхэр чанэу ахэлэжъэн-хэу, республикэм хэхъоны-гъэхэр ышIынхэмкIэ зишIуа-гъэ къэзыгъэкIон зытэкIыщт кIуачIэхэм амакъэ афатынэу пащэр къаджэгъ.

Къэзэрэуагъоигъэхэр, об-щественностыгъэ зыгъэгумэ-кIырэ упчIэхэр нэужым рес-публикэм ипащэ фагъэзэн амал ялагъ. Ахэм игъэкIоты-гъэ джэуапхэр ТхъакIуцынэ Аслъан къаритыжыгъэх, Iо-фыгъоу, щыкIагъэу шIэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае къа-тефэрэр шIокI имыIэу зра-гъэцIэкIэцтыр къарилуагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.



Щыфхэр ригъэблэгъагъэх

УФ-м и Президент иприемнэу Адыгеим щылэм АР-м и Лышхъэу ТхъакIуцынэ Аслъан тыгуасэ цIыфхэр ригъэблэгъагъэх. Социальнэ Iофхэм афэ-гъээзгъэ Министерствэм, прокуратурэм, Мыекъопэ къэлэ администрацием, къулыкъу ыкIи ведомствэ зэфэшхъафхэм япащэхэр ащ хэлэжыагъэх.

Къэралыгъом ипащэ зильIэу е зигумэкIыгъо къыфэзыгъээзгъэ нэбгыриймэ ялофыгъохэр мы ма-фэм зэшIохыгъэ хъугъэ. ЦIыф-хэр къэлэ ыкIи район зэфэш-хъафхэм къарыкIыгъагъэх, зы-гъэгумэкIыщтыгъэхэри зэфэ-шъхъафы. КIэлэцIыкIу Iыгы-пIэхэм ясабийхэр аратынхэ амьлэкIэу, чэзыур къанэмысэу къэклогъэ бзылфыгъытIур Мы-екъуапэ иурамэу Димитровым ыцIэ зыхъырым щагъэуцурэ объектыр тыгъэгъэзэ мазэм за-ухыкIэ ащ чIыпIэ къащыраты-нэу агъэгугъагъэх. Джаш фэдэу станицэу Ханскэм псыр къызы-

щеум япсэупIэхэр зэхигъэуагъэ-хэу нэбгыритIу къэкIолIэгъагъ. Ахэм унэхэр афашъэфыжы-щтых, ахъцэу ащ пэлухъаштыр, зым сомэ миллионрэ мин 465-рэ, адрэм сомэ миллионрэ мин 40-рэ, мы тхъамафэр имыкIыгъэ афатIупщыт. Ягъот зэрэма-кIэм къыхэкIыкIэ, гъэстыныпхъэ шхъуантIэу псэупIэм щызэпыра-щыгъэр иунэ езышIэлэжынын амал зимылэхэри къэкIолIэгъагъэх. Ахэми Iэпылэгъу арагъэгъотынэу агъэгугъагъэх. ГушIыIэм пае, по-селкэу Тульскэм щыпсэрэуэ Нина Хляновам ишхъэгъусэ Хэгъэ-гу зэошхом иветеран. Унэу зы-

щыпсэхуэрэм гъэцIэкIэжынын-хэр ищыкIагъэх, гъэстыныпхъэ шхъуантIэр ещIэлагъэп. Ащ ахъ-щэ Iэпылэгъоу сомэ мин 81-м ехъу зэрэратыщтым имызакъоу, гъэстыныпхъэ шхъуантIэм фэ-гъээзгъэ къулыкъури Iэпылэгъу фэхъушт.

— УФ-м и Правительство пшъэрылэу къытфшIыгъэм тетэу, цIыфхэм гумэкIыгъоу Президентым иприемнэу къы-рахъылIэхэрэр зэрээзшIотхы-щтым тыпыл, — къылуагъ Тхъа-кIуцынэ Аслъан цIыфхэм зало-кIэм ууж. — Нэпэ къэкIолIа-гъэхэм зэкIэми ялофыгъохэр афызэшIотхын зэрэтлэкIыгъэм къэралыгъом щыпсэхуэрэм ящы-лакIэ нахъышIу хъуным фэшI Правительством Iофышхо зэри-шIэрэр къеушышхъаты.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-хыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу иунашъу

Рээзныгъэ тхыль етыгъэным
ехъылагъ

Илгъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу Iоф зэришIэрэм ыкIи Урысые Федера-цием ихэбзIахэу органхэм ялофышIэ и Мафэ япхыгъэу **Матвеева Еленэ Иван ыпхъум**, Федеральнэ хэбзIахэу къулы-къум Адыгэ РеспубликэмкIэ и Гъэlorы-шIапIэ ипащэ, рээзныгъэ тхыль етыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
шэклогъум и 24-рэ, 2011-рэ илгъэс
N 207-рг

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэу къытэу гъэсэныгъэм иIоф зэрэфэлажыгъэхэрэм, егъаджэн-пIуныгъэу Iофэу гурыт еджапIэм щызэрахъэрэм ашхъэкIэ яла-хъышхо зэрэхашIыхъэрэм, къытIэкIэхухъэрэ нэб-жыкIэхэм яегъаджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэрашIыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэ-ралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхыль афагъэ-шъошагъ:

— **Кубэщыч Азэмак Къэлэубатэ ыкъом**, Шэу-джэн районымкIэ къуаджэу Пшыцэу и МБОУ-у «ХъатыгъужыкIое гурыт еджапIэу N 6-у Хъат-къо Ахъмэд ыцIэкIэ щытым» идиректор;

— **ХъэпэкIэ Иринэ Масхъуд ыпхъум**, Шэу-джэн районымкIэ къуытэу Мамацев и МБОУ-у «Гурыт еджапIэу N 12-м» идиректор.

Хэдынхэр

Амалышлоу кыйтшлошлы

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и депутатхэм яхэдынхэр зыщылэштхэ мафэр къэблэгъагъ. Ащ ехъулэу хэдынхэм язэхэщэн епхыгъэ Иофыгъохэри ыклэм фэклиагъэх. Тыгъуасэ, шэклогъум и 25-м, Адыгэ Республикэм хэ-

дэштых. УФ-м и ЦИК унашъоу ышлыгъэм тетэу ахэр къашэфыгъэх. Ахэм ащышхэу 10-р къалэу Мыекъяупэ, 4-р Мыекъяопэ районымклэ поселкэу Тульскэм яхэдыплэ участкэхэм ачлагъуоцощтых. Зыщягъэфедэштхэ участкэхэр кыяхахыгъэ зэхъум зэрыгъозагъэхэр хэдакълэхэр нахъыбэу, нэбгырэ мини 2-м нэсэу ыкли ащ ехъоу зыщатхыгъэхэр кыяхыгъэнхэр ары. Хэукъоныгъэ ямылэу комплексхэр гъэфедэштхэ.



дзынхэмклэ и Гупчэ комиссие политическэ партиехэм ялыклэхэм ыкли журналистхэм апае щызэхашэгъэгъэ презентациери хэдынхэм языфэгъэхъазырын епхыгъэ Иофыгъуагъ.

Ар кызылэуихыгъ ыкли зэрищягъ АР-м хэдынхэмклэ и Гупчэ комиссие итхьаматэу Хъут Юрэ. Ащ кызылэуагъэмклэ, хэдакълэхэм яголосхэр автоматикэ шыклэм тетэу къэзылгытэштхэ комплексхэр хэдыплэ участкэ 14-м ащягъэфедэштхэ.

дэгъэнхэм фэшл зы комплексм Иоф езыгъэшлэшт оператор тлуритлэу мээныкьорэ рагъэдажэгъэх. Ахэр хэдакълэ комиссиехэм хэдын фитыныгъэ зилэхэу ахэтхэм ащышых. Рагъэдажэштхэр агъэнафэхэ зэхъум кыдалгытагъ электроннэ техникэм нахъ хэшылк физиолэхэр кыяхыгъэнхэр. Операторхэр рагъэдажэхэ зэхъум рагъэблэгъагъэхэу шылагъэх хэдакълэ комиссиехэм ятхьаматэхэр, ахэм ягуадзэхэр. Арышгъ, агъэфедэшт комплексхэм ялоф-

шлэклэ ахэри щыгъуазэх. Мыщ дэжыым хэдынхэр шгъэф шыклэм тетэу зэхэщэгъэнхэм епхыгъэ шапхъэхэр укъяуагъэ хъухэрэп. Сыда плэм бюллетеныр тетхагъэхэр зилэхэ лъэныкъомклэ зэпырыгъэзагъэу аппаратым дэплъхъанэу щыт. Голосованиер заухырэ ужым комплексм голосхэр къелгытэх, хэдынхэм ахэлэжыгъэгъэ пчъагъэри, партие пэпчъ фатыгъэр зыфэдызыри гъэунафыгъэхэу протоколыр кыдегъэкълэжы.

Нэужым комплексм Иоф зэришлэр шыклэр къалотагъ ыкли къагъэлэжыгъуагъ. Зэрэщытымклэ, зы бюллетень нахъыбэ дэодзэкълэ пихыштгэп, кызыклэгъэкълэжышт, уиголос зэрилытагъэр зэхэпхэу кыуе-ложы. Комплексыр аппаратлоу зэгъусэ. Зыгорэкълэ зыр къэкълэуагъэмэ, ятлонэрэм Иоф ышлэн, голосхэр кылыгытэнхэ ыльэкълэшт. Ошлэ-дэмышлэу электричествэр кызылэуагъэмэ, аккумуляторхэмклэ Иоф ышлэн ыльэкълэшт. Арэу щытми, зэмыжэгъэхэхэ Иофыгъо къэхъумэ, хэдакълэхэм бюллетеньхэр зыдадзэнхэ алыэкълэшт къэмлани хэдыплэ участкэм члэтышт. Нэужым ащ фэдэ къэмланым дадзэгъэ бюллетеньхэр аппаратым кырагъэлэжыгъэх ыкли пчъагъэхэр зэхэгъэхъожыгъэхэу протоколыр кыдегъэкълэжы.

Кызылэуагъэмклэ, комплексм Иофшлэн хэдакълэхэм яголосхэр къэлыгъэгъэнхэмклэ амалышлоу щыт ыкли хэти зыпары хышыхъан ыльэкълэштгэп.

СЭХЪУТЭ Нурбий.
Сурэтыр тэзыхыгъэр
А. Кирнос.



Ныхэр агъэшлуагъэх

1998-рз илъэсым кышегъэжыагъэ Урысые Федерацием и Президент иунашгъо-клэ ным и Мафэ шэклогъум иаужырэ тхъаумафэ хагъэунафыкы.

Бзылгыфыгъэм обществэм члэплэу щыуытырэм зыкыгъэлэжыгъэныр, унагъом имэхъанэ ифэшшошэ уасэ етыгъэныр, ным нахъ лъаплэ дунаим зэрэтемытыр джыри зэ кыыхэгъэщыгъэныр ары ащ мэхъанэу илэр.

Мыщ ипэгъокълэу мы мафэхэм зэхашэгъэ торжественнэ зэхашэм кырагъэблэгъагъэх республикэм щыпсэурэ бзылгыфыгъэхэу сабыибэ зыплухэрэр.

Адыгэ Республикэм Иофшлэнымклэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмклэ иминистрэу Наталья Широкова Иофгъабзэм пэублэ псалгъэ кыщишлыз мэфэкълэу къэблагъэрэм фэшл кызылэуагъоигъэхэм къафэгъушлуагъ.

— Ным ишлугъэу нахъ лъэш, нахъ кытпэблагъи щылэп, сабыи цыклоу дунаим кытхыгъуагъэм апэрэ гушылу кылыорэр ары. Кыткълэхъухэрэ лэужхэм ящы-

лэныгъэ гъогу кыыхахынымклэ, тикъэралыгъо игражданин шыпкыгъэ хъунхэмклэ ныхэм зэшлуахырэр макълэп, ащклэ ахэм тафэраз. Республикэм щыпсэурэ бзылгыфыгъэхэм насыпрэ шылэклэ-псэукълэ дэгъурэ ялэу, ялыфыгъэхэм адатхэхэу псэунхэу мы мэфэкълэ мафэм тафэлъало, — кылыуагъ министрэм.

Республикэ целевой программэу «Демографием изытет АР-м нахъышлу шышлыгъэныр» зыфилоу 2009 — 2012-рз илъэсхэм ателытагъэм диштэу агъэнэфэгъэ Щытхэу тамыгъэу «Материнская слава» зыфилоурэ бзылгыфыгъэи 10-мэ зэхашэм ашаратыжыгъ, сомэ мин 17 зырыз ащ игъусагъ. Сабыибэ зилэ е кылызыхыгъэу зыплурэ бзылгыфыгъэхэри кыыхагъэщыгъэх. Ахэм яплункълэ гъэхъэгъэшлу ашыгъэу нэбгырэ 17 кыыхагъэщыгъ, ахэм сомэ мини 10 зырыз афагъэшшошагъ.

Республикэм итворческэ коллективхэм къатыгъэ мэфэкълэ концертм кызылэуагъоигъэхэр ягуапэу еплыгъэх.

(Тикорр.).

Гъээтетеджэм иеплъыклэхэр

Лъэпкъым икъэбархэм къяжэ

Лъэхъусэжэ Нахъмэт Шэуджэн районымклэ къуаджэу Мамхыгъэ щэлсэу. Цыфхэм яфэлэ-фашлэхэр зыщягъэцэклэрэ Унэу къуаджэм дэтым илъэс 26-рз Иоф щышлагъ. Джыдэдэм пенсием щыл. Адыгеим икъэбархэр гъээтэу «Адыгэ макъэм» ишлуагъэкълэ зрегъашлэх. Республикэ телевидением икъэтынхэм яплы.

— «Адыгэ макъэр» сиклас, бэшлагъэу кысэтхыкы. Гъээтетым седжэнэу кызысштэкълэ, хабзэ сфэхъугъэу, аужырэ нэклубгъор кызылэуасых. Етланэ адрэхэм сяджэ. Тирайон фэгъэхыгъэу кыхитыхэрэр сшлогъэшлэгъоных. Ныбжыкълэхэм гъэсэпэтхыдэ

афэхъушт тхыгъэхэр нахъыбэу кыхъэмэ дэгъу. Адыгабзэкълэ кыдэкълэу гъээтет закъом тилэпкъ шэн-зеклоклэ дахэу илэхэр кыткълэхъухэхэрэм аналэ нахъышлоу атыраригъэдзным тыщэгъы, — кытылуагъ Нахъмэт.

Лъэхъусэжэ Нахъмэт ипхьорэлъфхэм адыгабзэр зэраригъэшлэшттым пылэ. «Адыгэ макъэм» къафеджэ, къагурымылохэрэм ямэхъанэ афызэхефы. Идэбныгъэрэ зеклоклэ дахэрэ ахэзылгышхышт ушыйхэр ренэу арело. Адыгэ шыуашэм, лъэпкъым итарихы, ишэнхабзэхэм афэгъэхыгъэу кыыхаутихэрэм яжэ.

ДАУТЭ Анжел.

Мэкъэгъэлэу

Тыгъэгъазэм и 9-м, сыхъатыр 15.00-м, ОАО-у «Адыг-промстрой» зычлэт унэу урамэу Крестьянскэм, N 238-м тетым иактовэ зал щыклошт шлушлэ обществэу «Пщыжъхъабл» зычлэшттым изэхэщэн фэгъэхыгъэ зэлукълэ.

Зэлукълэ кытетэгъэблагъэх къуаджэу Пщыжъхъаблэ щыщхэу Мыекъяупэ щыпсэухэрэр.

Оргкомитетыр

ГЪЭТЭРЭЗЫЖЫН

«Адыгэ макъэм» иномерэу шэклогъум и 18-м кыдэкълэ-гъэм ия 2-рз нэклубгъо «ФАП-м иунэ кышызылуахыгъ» зыфилоу кыыхагъэм Бэгъушгъэ Марыет ылоу хэтым ычлэплэ Бэгъушгъэ Асыет тхыгъэн фэгъэгъэр.

Клэуххэр зэфыхысыжыгъэх

2011-рз илъэсым «Урысыем ипродукцие анахъ дэгъуи 100» зыфилоурэ зэнэкьокъум икълэуххэр шэклогъум и 24-м Мыекъяупэ щызэфыхысыжыгъ. Тиреспубликэ щылэжыэрэ организацие зэфэшхъафхэм ипродукцие мы чыплэм кышлагъэлэжыгъуагъ.

Стандартизациемклэ ыкли метрологиемклэ Гупчэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэу Матыжэ Аслъан кызылэуагъэмклэ, мы кыгъэлэжыгъоных европейскэ качествэм и Мафэ фэгъэхыгъэу зэхашагъ. Зэклэмклэи 2011-рз илъэсым «Урысыем ипродукцие анахъ дэгъуи 100» зыфилоурэ шьолгыр зэнэкьокъум тиреспубликэклэ продукцие зэфэшхъафхэм якыдэгъэкълэ дэлэжыэрэ организацие 22-рз хэлэжыагъ ыкли ахэм къагъэлэжыгъоу продукцие зэмылэужыгъо 24-р анахъ дэгъухэм ахалгытагъэх.

Мыщ кыкълэлыкълэу федеральнэ мэхъанэ зилэ зэнэкьокъум иедзыгъоу лъагъэкълэагъэм анахъ продукцие дэгъоу кыыхагъэщыгъэ 21-у зэнэкьокъум кышлагъэлэжыгъуагъэм ащышлэу продукцие лъэпкъи 9-р лауреат хъугъэ.

— Мыщ фэдэ зэнэкьокъухэм мэхъанэу ялэр продукциеу кыдагъэкълэуэр шэпхъэ гъэнэфагъэхэм адиштэу гъэпсыгъэ-



ныр ары, — кылыуагъ Матыжэ Аслъан. — Мы зэнэкьокъурмыгъэ я 14-у республикэм щызэхэтэшт. Илъэс къэс Адыгеим продукцие зэмылэужыгъоу кышлагъэкълэуэхэрэм ядэгъугъэ уигъэрэзэнэу щыт, ар организациехэм шлукълэ афэтэлыгъу.

Нэужым АР-м экономикэ хэхъоныгъэмклэ ыкли сатыумклэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Андрей Беляковымрэ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм экономикэ хэхъоныгъэхэмклэ и Комитет ипашэу Сапый Вячеславрэ мы зэнэкьокъум хэлэжыхэрэм къафэгъушлуагъэх, тапэклэ гъэхъэгъэшлухэр ашлынхэу къафэлэлуагъэх.

Продукциеу кыгъэлэжыгъо-

ным кырашлэлагъэхэм ядэгъугъэ зызыщагъэгъозэхэ нэуж «Лучший опыт — для лучшей жизни» зыфилоурэ конференциер зэхашагъ. Клэухым продукцие анахъ дэгъу кыдэгъыгъэкълэу организациеу лауреат хъугъэхэм дипломхэмрэ шлухъафтынхэмрэ аратыжыгъэх.

Джащ фэдэу ялофшлэнклэ гъэхъагъэхэр зышлыгъэхэу Джэджэ районклэ шэ заводым игенеральнэ директорэу Сергей Гусейновым, Мыекъяопэ пивэшл заводым игенеральнэ директорэу Пэнэшгъу Къэплъан, дэгъэшл заводэу «Мамырыкълэм» идиректорэу Мымырыкълэу Руслъан щытхэу тамыгъэхэр афагъэшшошагъэх.

КИАРЭ Фатим.



БЫЛЫМХЪУНЫР



Кошхьэблэ районым ООО-у «АПК Ренессанс» зыфилоу шызэ-хашагъэр анахъу зыпылгыр былымпашгъэхэм яхъун. Къуаджэу Кошхьаблэ дэтыгъэ колхозу Кировым ышкIэ шытыгъэм и фермэщтыгъэу гъэкIэжыын уахътэу хэгъэгум шыкIуагъэм «ыгъэкIэжыгъэхэм» ахъагъэу былым хъатэ зытемытыжъу, ахър зышаагыгъэхэ псэолъэ шлагъохъэр зышагъэушорэцыгъэхэу чылэ гъунэм Iутым зыцIэ къеслогъэ хъызмэтшIапIэм илофшIэн шызэхышхъу бэджэн-дэу ыштэгъагъ. СССР хэгъэгум шхом ильэхъан а фермэу Зыхъэ Хъазрэтбий зипэцагъэм ишъытхъу чыжъу Iугъагъэ. Ащ бэрэ ташъытыгъэ тижурналист гухэлхэм, гъэхъэгъэшIоу ашыгъэхэр игъэкIотыгъэу гъэзетым къышъыдгъэлагъоштыгъэх.

— Тызытет фермэу тапэкIэ шIу фэшъхъаф зыфамылоштыгъэу, адыгэмэ зэрало хабзэу, дэпкъ дальхъэжыгъэр джы зыфэдэ хъугъэр шъуинэрлыгъу, — ело ащ тызшыIукIэгъэ Бзэсэжэ Аминэу «АПК Ренессанс» ипащэ теплгъаджэхэу къакъыр заулу зепIутхэм Iапэ афишIызэ. — Ильэсх хъугъэ мыр IофшIапIэкIэ къызыхъэгъыгъэр, IыгъэкI дэдэ хъугъагъэ. МэкIэ-макIэзэ зэтэдгъэпсыхъажыгъэх тибылымхэр зышъытIыгъыштыгъэ ыкIи Iус зэфэшъхъафхэр къызышъытухъумэщтыгъэ къакъыр заулу.

Бзэсэжэ Аминэ пащэ зыфэхъу-гъэ хъызмэтшIапIэм колхозым ичэм шIуцIэ-шъоф лъэпкъым фэдэу къащыгъэу къэнэжыгъэ тIэкIур шаагыгъэ. Ахэм фэдэ шлагъо къызэрамытыжыштыр къызыгурылогъэ пэщэ IофышIэм 2008-рә ильэсым Волгоград хэкум казах шъхъэ фыжъ чэм лъэпкъышIухэм къагIэхъогъэ шIэкIхэр къышъыцIыфыхы, фермэу зэтыригъэпсыхъажыгъэр былымэу тетыгъэхэр зэблихъугъэх.

— ПстэумкIи шIкIи 100 къэт-щэфыгъагъэр, — къеIуатэ Бзэ-

сэжэ Аминэ. — Ахэм ашышъу 85-м къыкIэлъыкIогъэ ильэсым шIэкIхэр къапыхъуагъэх, джау-щтэу тIоуоцго Волгоградскэ хэкум къышъытIыфыгъэ былымхэм къытфахыгъэр зэхыхъуи, пстэ-умкIи шъхъэ 220-рә фермэм тет хъугъэ. КъызэритыдзэрэмкIэ, къэкIошты ильэсым игъатхэ быгъоу къахэкIыштыгъэр тшъ-щтыгъ, чэмы хъуштыгъэр шъхъафэу тIыгъыштыгъ.

ИкIыгъэ ильэсым хъызмэт-шIапIэм былымхэм арагъэш-хышты силосыр яшъыкIэгъыштыгъэ фэдизэу зэхалхъан шалъэкIы-гъагъэп, огъоу зэрэщытыгъэм къыхэкIэу натрыфэу ашIагъэм къырахыгъэ шлагъо шыагъэп. Ау мы ильэсым былым Iус зэфэшъ-хъафхэм ягъэхъазырын дэгъоу зэ-хашгъагъ. Машэм силосыпхъэ тонн миным фэдиз хъазыр раль-хъагъ, афикъыштыгъэм фэдизэу мэкъуи, уарзи, концентрированнэ Iуси агъэхъазырыгъ. А пстэум адакIоу къалэу Курганинскэ дэт шъоушыгъушI заводым жом гъушгъэр къырашъышъ, ябылым-хэм арагъэшхы.

ХъызмэтшIапIэм ипащэ къы-зэрипорэмкIэ, мы ильэсым чэ-мэу яIэхэм яшъыкIэгъэ Iусым икъэхъыжынын тырагъэкIодагъэм шъыт Iахъ — сомэ мини 140-рә къафатIупшыгъ. Ащ дакIоу хъызмэтшIапIэм егъэхъазырых шIэкIэу яIэм пэпчэ субсидиеу къаратыштыгъэм фэшI республи-кэм мэкъу-мэщымкIэ и Минис-терствэ документхэу Iэклагъэ-хъаштыгъэр. Ащ фэдэ программэу шъытIэм къызэрэдильгыгъэрэм тетэу шIэкIэу яIэ пэпчэ сомэ мин, пстэ-умкIи мин 85-рә къэралыгъом Iэпылэгъоу къагIэжыгъэхъашты.

Чэмхэр хъызмэтшIапIэм ша-щыхэрэп, апэрэ ильэсныкъом ахэм щэу къахъырэр зэкIэ шIэкI-хэм рашъу. Ащ Iуж шъхъафэу шIэкIхэр къакъырым рагъэуо-хъшъ, мэфэ фабэу къыхэкIы-хэрэм хъупIэхэм ашагъэхъух, Iус зэфэшъхъафхэмкIи ягугъухъэзэ агъашхъ. А IофшIэнхэр фермэм

щызэшIозыхыгъэр пстэумкIи нэбгыритIу.

Былымхэм Iус зэфэшъхъаф-хэр аратыхэ зыхъукIэ, ащ ты-рагъэпсыхъэгъэ механизмхэр агъэфедэх. БэмышIэу хъыз-мэтшIапIэм Iусхэр зэхэзгъэкIу-хъэхэрэ механизмэу къышъыф-гъэм силосыр, мэкъур, уарзэр, концентратхэр ратакхъошъ, ахэр зызэхэзгъэкIуэхъэкIэ былымхэм арагъэшхы. ТапэкIэ силосри, мэкъури, нэмыкI Iусхэри шъхъаф-шъхъафэу былымхэм аратыштыгъэх, джы зытехъэгъэ-хэ IофыгъуакIэм ишIуагъэкIэ Iусхэм ахэкIодыкIырэр бэкIэ нахъ макIэ зэрэхъугъэм дакIоу, былымхэм нахъышIоу ар ашхы.

— Былым Iус зэфэшъхъафхэр къышъыдгъэкIынгъэу пстэумкIи чIыгу гектар 550-рә къытфэгъэ-загъ, — къеIуатэ хъызмэтшIа-пIэм ипащэ. — Ахэр зэкIэ пай-щикхэм ячIыгу Iахъых. Ахэм анахъу ашъытIэхэрэр коцыр, хъэр, натрыфыр, рапсыр ыкIи соер ары. Анахъ гумэкIыгъоу джыркIэ тилэр былымхэр зы-шъыдгъэхъуштыгъэ чIыпIэхэу къыт-фагъэзагъэхэр зэрэмакIэхэр ары.

Мы ильэсым машинэшхохэу КамАЗ-м фэдитIумэ арытхэу былымшъхъыи 100 Лэгъо-Накъэ хъупIэу шылэхэм ашгъагъэх. МэзитIурэ ахэр хъупIэу тегъэпсы-хъагъэхэм къащагъэхъугъэх, еланэ, тыгъужхэр къатэбэнэн-хэм ишъынагъо шъытIэ зэхъум къа-щэжыгъэх.

Мы лъэхъаным фермэм тет псэуальхэр кIымафэм фагъэхъа-зырых. Къакъырхэм зэкIэ ачIэлэ ебзыр ачIашыгъ, шъхъаныгъуштыгъэхэр плен-кэкIэ къаулулхъагъэх, пчъэ-



ЯIэпэлэсэныгъэ щытхъу къафехъы

Тэ, Хэгъэгу ззошхом, IофшIэным яве-теранхэр, сэкъатныгъэ зилэхэр, бэрэ тычIэлъынэу мэхъу Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым кардиологи-кIэ иотделение. Ащ ипащэу, апшгъэрэ ка-тегорие зилэ врачэу, зэш Соловьевхэм ацIэкIэ щыт премием илауреатэу Бжы-хъэкIо Фатимэ коллектив зэгъуриложь дэгъу ыугъонгъ. Iэпэлэсэныгъэшхо яI мыщ шылэжъэрэ врачхэми, медсестрахэми.

Сымэджэщым чIафэхэрэм дэгъоу къа-гурэлэо медицинэм илофшIэхэм япшгъэ-рылгъхэр зэрагъэцакIэхэрэм бэу зэрялгы-тыгъэр, а сэнэхъатыр нэмыкIхэм ябгъэл-шэнэу зэрэщымытыр. Мы отделением шы-лажъэрэ пэпчэ тыфэрэзэу «тхъашъуе-гъэпсэу» ятIо тшIонгъу. Мары мы мафэ-

хэм отделением гъэцIэжыын IофшIэнхэр шэкIохъэшъ, зэкIэми къын альэгъу, ау ащ пае къэмынэу хэти ипшъэрылгъэ егъэцакIэ, сымэджэхэм къызэрадекIокIыхэрэм къышагъагъэрэп. Тафэрэз медсестра хъупхъэхэу М. Шэфрыкъом, Н. КIыкIым, Ф. ТIэшъум, Ю. Литвиновым, Т. Радчен-кэм, Н. ЯхъулIэм, Р. Цуамыкъом, зэкIэми ацIэ къеIогъуай, зым нахъи адрэр нахъ хъупхъэх.

Тэ типалатэкIэ къытIэлэзэнэу хъугъэ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэ-ухъумэгъэнымкIэ изаслуженнэ IофышIэу, апшгъэрэ категория зилэ кардиологэу Аш-къэнэ Тэмарэ. Ар 1969-рә ильэсым Тби-лиси къышъыхъугъэ (Тэмарэ ятэ летчикэу ащ къулыкъу шыхъыштыгъэ), 1994-рә ильэ-

сым Кубанскэ институтыгъэр къыухыгъ. Ащ къышъыулагъэу мы сымэджэщым Тэмарэ Iоф шешIэ.

— УиIофшIэн зегъэжъагъэкIэ апэрэ мафэхэм, апэрэ ильэсым къыбгъотыштыгъ, узигъусыштыгъэм мэхъанэшхо иI, — ело Тэ-марэ. — АщкIэ сз синасып къыубыгыгъ, сикIэлэгъэджагъ Урысые Федерацием изаслуженнэ врачэу, зышъытхъу непи бэрэ аlorэ Даур Сусанэ. IэпылэгъушIоу сы-дигъуи сIагъ, джыри ары, тиотделение ипащэу БжыхъэкIо Фатимэ. Ахэм лъэ-шэу сафэрэз.

Сэ Ашкъэнэ Тэмарэ зысшIэрэр ильэси 10-м къехъугъ. Гъогогъуишэ ащ хъадэ-гъум сыкылихыжыгъэ, Тхэм шIур игъо-гогъоу бэрэ щерэгъаI. А бзылгыгъэр

Ахъщэ Iэпылэгъур
къаIэкIэхъэ

хэр агъэцIэжыгъэх, къакъыр-хэм ашгъэхъэхэри къагIэмыш-хыным тегъэпсыхъагъэу агъэ-хъазырыгъэх. А пстэум адакIоу къакъырхэм арыт былымхэр псы зэрэрагъэшъоштыгъэ насосри агъэ-уцугъ, псыр чIыгум къычIэзы-щышты скважинэри агъэпсыгъ.

Былым Iус зэфэшъхъафэу аугъонгъэхэр зэкIэ фермэм къырагъэолагъэх. Машэм ра-тэкъогъэ силосыпхъэр дэгъоу ауби, ышъхъэ пленкэ тырахъуи, ятIэр тыратэкъожыгъ. Ащ сило-сыр нахъ къызэтыригъэнэшт. Зы къакъырым мэкъоу ыкIи уарзэу яIэр чIалгъагъ, адрэ къакъырым фыркъор чIатэкъуагъ. А Iус дэ-гъур мыгъэ апэрэу хъызмэт-шIапIэм шагъэхъазырыгъ.

Фермэм былым Iэхъогъоу те-тым сурэт къытегъэхышъ, губгъо IофшIэнхэр хъызмэтшIапIэм зышъызэшIуихыгъэрэ чIыпIэм тэкIо. Гектари 110-рә хъурэ чIыпIэм трактори 2 — К-700-рә, Т-150-рә къышэкIокIых. Ахэм тыгъэгъазэр зытырахыжыгъэ чIыгур коцыр шапхыным фа-гъэхъазыры. ХъызмэтшIапIэм тызышъыгъэ мафэм ехъулэу ащ шапхыгъагъ хъэ ыкIи рапс ге-ктари 120-рә зырыз. Коцэу пстэ-умкIи апхъын фаем шыщэу а мафэм ехъулэу хагъэкIыгъагъэр гектар 60-м тIэкIу ехъуштыгъ.

Мы чIыпIэм сурэт къышъыте-тэхы тракторэу К-700-у диск

онтэгъухэр зыпышIагъэхэм тес механизаторэу Алыбэрд Налбий. Мыр хъызмэтшIапIэм анахъ ме-ханизатор Iэпэлэсэу шылажъэхэ-рэм ашыш.

— Чыгум тызэрэдэлэжъэшт техникэу тышъыкIэгъэщтыр зэкIэ тил, — ело Бзэсэжэ Аминэ. — Тракторми, мэкъумэщ Iэмэ-псы-мэ зэфэшъхъафхэми тичIыгу зэ-рытылэжыын икIун тэгъэфедэ. Тимылэ закъор комбайн. Джы комбайнакIэ къэпщэфын зы-хъукIэ миллион заулу лъыптын фае. Чыгоу тилэр зэрэмакIэм къыхэкIэу ащ фэдэ комбайнэ къэтщэфынын тэркIэ фэдэп. Джащ къыхэкIэу комбайнэ зилэ хъызмэтшIапIэхэу тирайон итхэм зээзгъынынгъэ адэтэшIышъ, лэ-жыгъэу тилэр Iуятэгъэхыжы.

Мы хъызмэтшIапIэм узэрэ-щытхъун фаеу зы Iофыгъо джы-ри игугъу къэтшIышты. Ар лэу къышахыжыгъырэр зэкIэ мрамор-нэу зыфалорэм зэрэфэдэр ары. А лыр нахъ лъапIэу IуагъэкIынэу мэугъэх.

БэмышIэу телефонымкIэ макъэ къызэрэтагъэIугъэмкIэ, коцым ипхыны хъызмэтшIапIэм щаухыгъ.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтбий.

Сурэтхэм арытхэр: **хъыз-мэтшIапIэм ибылым Iэхъо-гъу; механизаторэу Алыбэрд Налбий.**

Сурэтхэр авторым тыри-хыгъэх.

РЕДАКЦИЕМ КЪАТХЫРЭ ПИСЬМЭХЭР

Тхэм врач хъунэу къыгъэхъугъ, нэбгы-рэ пэпчэ илыгуз ыгукIэ зэхешIэ, анахъ пэблэгъэ цыфым фэдэу фэгумэкIы. Ары шIу зыкIалгъэгъурэри, сымэджэхэр зыкIыфэрэзэхэри. Тэмарэ ильэс пчъагъэм хъалэлэу зэрэлэжыгъэм къэралыгъоми осэшхо къыфишIыгъ — «Адыгэ Респуб-ликэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэ шыгъу-цIэр къыфигъэшъошагъ. Тыгу къыддэлэу ащкIэ тыфэгушIо, щытхъоу фалорэм тапэкIи хэхъонэу, псауныгъэ иIоу цыфхэм бэрэ афэлэжъэнэу, игухэлъышIухэр къы-дэхъунхэу тыфэлъало.

Джащ фэдэу кардиологиемкIэ отделе-нием шылажъэхэрэм зэкIэми «тхъашъуе-гъэпсэу» ятIо, шIоу шылэр ягъогогъу-нэу афэтIо.

НЭПСЭУ Темыркъан.

пос. Дружбэр.
Кошхъэблэ район.



Ныр зэрэщыдэм пае учэфы-
нэу, угушонэу щыт. Ным ыгу
хэзгъэкырэр нэпэнч, зэкIэ
дунаим тетымэ ны ялагъ, нэу
дунэ нэфыр кыозытыгъэм
сыдэуштэу умакъэ лъэшэу
удэгущыIэштэ? Ар зышIэрэр
иакъыл шыуагъэу тэлъытэ.
Уянэ кыпфишIэрэм фэдиз
фэпшIэжын плъэкIыштэп.
ЗэкIэми ным ичыфэ кытте-
фэ. Ныр зышхъамысыжъэу
кыбдеIокIы. Ныр насып
уйIэм мэгушIо, шIу кыбдэ-
хъумэ ыгукIэ рэхъат, сымаджэ
ухъумэ кыбдеIокIы, чэщ
мычъыабэ зэпечы, оцIыкIуфэ
ыбгъэшъо фабэ кыонэсы, ары
«Нышъор шъоу» зыкIаIорэр.
Писателэу, поэтэу дунаим ным
фэгъэхьыгъэу емыгупшыса-
гъэу, ымытхыгъэу щыIэп Iломи
ухэукоштэп. Мы гушIэжхэр
сэ сянэ кыIоштыгъэх: «Ныр
нэм фэд», «Ны зымыIэм гуIэр
имаф», «Ным ишIульгъуны-
гъэ мыжъо гъэчъыгъэм фэд»,
«Ным илгъыгъэ сыдигъуи са-
быеу елгытэ», «Ным нахъ
ныбджэгъу пыгъэ щыIэп», «Уянэ
шIэлфэ лъытэ, щымыIэжъ хъу-
мэ зыщымыгъэгъуш».

Ным кыпфишIагъэр фэп-
шIэжыным пае шхъащыпэ лъэ-
мыджым ипхышъун фае. (Что-
бы дети оплатили матери за
свое рождение, они должны
уметь перенести ее через во-
лосной мост). Ащ кырагъэ-
кIыгъэр ным кыпфишIэрэр
фэпшIэжын зэрэумылгъэ-
щтыр ары.

**Ным нэгъоджэ пстэуми
уащегъумэ.**

**Уятэ ичыпIэ гъэдахэ, уянэ
дахэу дэгущыI.**

**Ным ылгъэу джэнэтыр
чIэт.**

**Тыгъэнэпсы нахъи, ны
бгъашъу.**

**Ным уасэ фэзымышIырэр
насыпнчъ,**

алгытэрэп.

**Къыомыхъонырэр, пIы зы-
мысырэр,**

**шъыпкъэ кыозыIоштыр
ныр ары,**

**ащ уедэIумэ, гъогу занкIэ
урэIо.**

Цыф лъэпк пстэури ным
фэусэ, ау ным ишIуагъэ къя-
логуай. Арэу щыт нахъ мышIоми,
тхэкIо цIэрыIохэм ным фэгъэ-
хыгъэу аусыгъэр макIэп. Ахэм
ащыщэу ным имэфэ лъапIэ кыс-
IотыкIыныр, нымэ гушIыIэ дахэ
афасIо сэри сшIонгъу.

Адыгэ писателмэ, усаIомэ
къатхыгъэмэ ащыщ игугъу
къэсшIын. Пэрэныкы Муратэ
иусэу «Тян» зыфиIорэм ным
иныбжыкыу кышчегъэлабэ:
«ТызычIэсыгъэ унэр нэкIэуи
къэнагъ. Тэ, сабий жъугъэр,
нынчъэу тыкъэнагъ». Писате-
лым уянэ уимылэжымэ зэрэ-
кыныр, ным ишIуагъэ, игуфэ-
бэныгъэ зэрэфэззыпэрэр
къяло, кын кыфэхъу.

Жэнэ Къырымызэ ытхыгъэ
усэу оредышгъохэр афашIыгъэу
къялорэр бэ. «Синан» зыфиIо-
рэр сьд зымыуасэр, ным иIэ-
шIугъэ, игуфэагъэ, игукIэгъу-
ныгъэ кыреIотыкIы.

ГушIыIэм пае, «Типсыхъо
сыкIэдэIукIымэ умакъэ ащ
кыхэлукIы, чыгы бырабэм
фэдэу о пIэIкIэ кысэлущыа-
шъэ, О дунаир сфэбгъэдэхагъ,
сфыхэпхыгъ — синанэу, синэ-
нэ дах», — еIо писателым.

Дэхагъэу ным ыгу илгыр,
жъуагъоми ахелъагъо, ижъау
чIэт зэнытэу егъашIэм кы-

**Ныр цыфым икъежъапI. Ныр щыIэныгъэм
ылъапс. Ным ылэ шъабэ, фабэ, гукIэгъу. Ным
ылэ гумэкIыми, щыIэныгъэм игъогу кыизэлъехы,
тырещэ. Сьд фэдиз тешIагъэми, гъэхъагъэ горэ
тшIыгъэми, гумэкI горэ тилэми ным ыгу къешIэ,
кыитео. Уянэу укъэзылгъыгъэм, сыдэуштэу
ушчытыми, шIу уелгъэу, кыпфэгумэкIы. Чы-
жъэу ушчыIэми, кыюжэ, чыерэп, ыгукIэ рэхъа-
тырэп, гупсэф къекIурэп. Ныр кIэсэнэм унэр
зэрэIэгъэкъауагъэм фэдэу, унагъом
кIэгъэкъонышхоу иI. Адыгэ бзылгъыгъэм ипы-
тагъэ икIочлагъэ, игукIэгъу-гупцIэнагъэ гъунэ
илэу щытэп. Ахэр сэ сянэ сеплтымэ
къасшIэщтыгъэх.**

Ным ымакъэ сыкIэдэIукIы, сщыгъушIэрэп



щэхъу. Ныр Iэ шъабэкIэ унэгъу
кыизэрэIаIорэр, дахэу кыизэ-
рэгущыIэрэр Къырымызэ иусэ-
мэ къащегъэлабэго.

Писатель цIэрыIоу Мэщ-
бэшIэ Исхъакъ етхы нымэ
кынэу ателыгъэр, заом къа-
фыхыгъэр, ар зэрэщыгъэр:
«Белый Конь», «Вдовы»).

Сянэ ымакъэ, игушIыIэ сыгу
илъ, сщыгъушIэщтэп. Слгы
хэлъ, тыр зыкIодыкIэ, ным кIа-
лэмэ кынэу адилгъэгъэр, нымэ
анэ нэфынэу кыкIэпсырэр, тыр
къямыкIожыгъэми ным икIалэ-
хэр гум кыизэрэримынэрэр ары
кыритхыкIырэр писателым.
Ащ нэмыкIэу писателыр психо-
логым фэд. Ным ыгу уиллгъэ-
ми, гукъау илэр къэшIэгъуай,
ещэчы, егупшысэ, къанэрэри
еушъэфы. Джаш фэд ныр.
ГумэкIыгъуабэ иIэми, IапэхэмкIэ
кыонэсышъ, угу егъэшъабэ.

КышъэкIо Алимэ мыщ фэдэ
гушIыIэ дахэхэр ным фитхы-
гъэх: «Сыгъызэ сянэ сечъалIэ,
сянэ къэлабэшъ, нэпсыр къе-
лгъэкIы, сшхъэ Iэ кышечфэ».

— Сьд къохъулаIагъэми,
уянэ ыналэ кыштет, ымакъэ зэ-
хэхы, — еIо писателым.

Ацумыжъ-Къумыкыу Разы-
ет ытхыгъ:

**ЩыIэIэ кыным сызэкIу-
IулIэмэ**

**ХэкIыпIэ лгъыхъоу о сы-
кыпфэкIо**

**Дыуахъ панкIэу о укыс-
фэлгъэ**

**Сьдрэ кыни сапэкIэ
кыкIыи**

**Пщынэ сымышIэу сэ сы-
нэшIуекIо.**

**Гу гъэушынэу сакIыб удэ-
ти,**

**Амал пстэур кысIэкIэп-
лгъагъ...**

**Уадэжъ сыкIаIоу кыиз-
щыкIыгъэм**

**УицIыфыгъэшхоу кышчы-
унагъэр,**

**Гъэбжэу мафэу кысфэ-
нэжыгъ.**

Бэрэтэрэ Хъамидэ ытхыгъэ
усэмэ ащыщэу оредышгъэр
Трэхъо Долчэрые (Щынджые
щыщ) фишIыгъэу къяло «Сина-
нэр». Поэтым етхы:

**Синанэу сьгупсэр уадэжъ
сыкыпфэсы.**

**О нэпсэу бгъэбылгырэр
IэлгъэкIым чIэкIуад.**

**УигушIо нэфынэу
Пкъо IапIэ еошэкIы.**

**Синашхъэм ушчысэу,
чъщ реныр, синан,**

**Сичъые IэшIунэу
ульаIоу иохы.**

**Ны гупсэмкIэ лгъыгъэр
Сьдигъуи сабий,**

**хыагъэу фыриIэр гъунэн-
чъэу сэ сшIэ.**

КъумпIыл Къадырбэч ным
фэгъэхьыгъэу ытхыгъэр ма-
кIэп. Поэмэхэр, усэхэр, рассказ-
хэр, ным кынэу заом игъом
ылгъэгъугъэр, а ны шъоум
узэрэдзекIоштыр къащело.

Ныр чэщым мычъыеу, ихъа-
ку мыкIуасэу, остыгъэ нэфэу
икIалэмэ ахэсэу ишхъэгъусэу
заом щыIэм ежэу зэрэщыты-
гъэр ары. Янэ рIорэм фэдэу

къетхы: «Сьд пай ушчыса чэщ-
ныкыо класэм? Унэмэ чыер
къаIэкIошпагы. СыкыIожыгъи
сэри, синан». Джа охътэ кы-
ным итхъамыкIагъо зэхимы-
шIэу, кIэнакIэрэм фэдэу, ным
кыIоштыгъэу оред Iлагъо.

«Гъаблэ, гумэкIы ар апиIэгъу,
пхъэшъэбэ цIынэу хъакум шы-
мыстырэм. ЗыфишIыштыгъэ
ар кIэгъэстэн». АщкIэ Къадыр-
бэч кыIо шIонгъор — уянэ
сьд кын хэлъыми фабэ кып-
фишIын, ыгукIэ шIу кыпфишIэ
шIонгъу. Кыгъэнэфи шIонгъу,
фишIэщтыр егъэунэфы.

ХъэдэгъэлIэ Аскэр етхы:
«Ны! Оры сэ зызакъоу дуна-
им сфытетыр. Хэти а гушIыIэр
ыгукIэ къешIэ, Изын кытгъэ-
тырэр тэ тышIыIэнэу. Сэ сигуп-
шысэхэр о охъыллагъ. Тыдэ
сышчыIэми о усигъус, угу сэ
сыгу кыфытео, гуитIу сIэ
фэдэу сэ кысшэхъу».

Зы гушIыIэ дахэ Бырсыр
Абдулахъ кыIуагъ: «Ным ип-
сальэ ыгу илъ. ЫгукIэ фэчэфэу
ным ипсальэ кыуегъашIэ:
«Къэрарынчъагъэм пэчыжъэу
охъу, — еIо ным. — Къумалыр
лыгъэшъ, кыбнэрэмьс, Тхъэм
ынэшIу кыпщэф, сикIэлэ
гупс!» Ныр зэрэгъуIэрэр, тхэ
кыизэрэфелгъэIурэр Абдулахъ
кытело.

Дунаим щызэлгъашIэрэ бэлъ-
кыар поэтэу Къайсын Кулие-
вым етхы: «Ным икIалэ ыб-
гъэ клеубытэ, тхъамыкIагъо
IукIэмэ зытырехъо кIалэм,
етIанэ къушхъэм шхъащэ

кыфешIы». Ауштэу ныр зэрэ-
лъапIэр поэтым кыуегъашIэ.
«Ным ылэхэр» зыфиIорэ усэм
мырэгущтэу кышчело: «Кушгъэм
егупсэфэ кIалэр, ным ыгъэ-
чъые хъумэ. Джэныкыо машIор
зэкIэлбэ, Ным ащ кIигъэсты
хъумэ, оредэу ным кыпфиIо-
рэм нахъ дахэ зэхэпхыштэп...»

Расул Гамзатовыр дагъыс-
тан поэтышхоу щыт. Ащ ным
ехъыллагъэу ытхыгъэхэр Ным
и Мафэ фэгъэхьыгъэ Iломи ухэ-
укоштэп.

«Уянэ шIэлфэ уналэ тегъэт,
къэухъум» — еIо писатель
цIэрыIом. Уянэ уимылэжымэ,
унэр нэкIы фэдэу кыпшэхъу.

ЗэкIэ дунаим тет цIыфмэ
янэмэ зы цIэ яI, ау бзэу алулым
телгытагъэу еджэх. «Мама,
нана, баба», «сян, тян», ащ нэ-
мыкIыхэри. А гушIыIэм чIыпIэ
гъэнэфагъэ иI. «КIэлэцIыкIум
«мама» еIо, солдатыр заом
кышчауIэми, «мат родная» еIо.
Ным ыгу шъэфэу илгыр зымы
кыIон ылгъэкIыштэп. Непэрэ
мэфэкIым, Ным и Мафэу
хагъэунэфыкIырэм Расул Гам-
затовым нымэ, кIалэмэ афетхы
Iломи ухэукоштэп. Адыгаб-
зэкIэ къапIоми, ным иIэшIугъ
кыызтегушIыIэрэр. Ахэр зэблэс-
хъунэу адыгабзэкIэ къекIурэп.
Сыхъамыкыоным пае мыхэр
урысыбзэкIэ къэсэтхы:

**Чтоб тебя я возвеличил
словом,**

**Шаль тебе соткал из не-
жных строк,**

Я хочу, чтоб в эту шаль,



Чаруя, все цветы весенние
вошли.

Эту шаль — о! мама,
Подарю я

В честь тебя всем мате-
рям земли!

Огонь матери, ее голос, ее
сердце

Всесильный из всесильных
Озарением был в моем
пути...

Расул «Матери» зыфиорэ
усэм кышчетхы: пшъхьац фыжъ
хъуми, уяне пшыгъушшэ зэрэ-
мышъуштыр, ар зыми зэрэ-
мыгъэпшэщтыр, ыгу хэбгъэ-
клымэ узэрэклагъожьыштыр.

...Изрек пророк:

«Нет бога, кроме бога!»

Я говорю: «Нет мамы, кро-
ме мамы!»

Фазу Алиев (дагъыстан
тхаклу) ным усабэ, поэмэшко,
рассказыбэ фитхыгъ. Ныр зы-
ми ригъэпшэн ыльэклырэн. Уса-
бэу ытхыгъэмэ къащелю:

«И с чем тебя прекрасную,
Сравнить, не знаю прямо!
Одно лишь вижу ясно я:
Хорошая ты, мама!»

Ным ехъыллагъэу тхылъ
кыдэзгъэклыгъ, «Ным иджэ-
макь» ышъхъэу библиотекэхэм
ачлэлъ, ау гъэзетеджэмэ яслон:

Ным иджэмакьэ тэ зэхэ-
тэхы,

Ным тыкъеухъумэ,
Ныр тигъус гушлю тилэмэ,
Ныр тигъус тэ тыхэчъы-
емэ.

Ныр нэфы, ныр фыжъы.
Ным ордэ кыфало
Ныр тыгъэнэбзым
Фэдэу мэллэты.
Ным иджэмакьэ
Зыщымыгъэгъушш.
Аужыпкъэу ар зэхэпхыныр
Сыдэу тхъамыклагуа!

А мафэ дыджыр
Сыдэу цэлэгъуай!

...Ны гур маплъэ.
Тыдэ уцылэмэ ным ыгу
къэплъэ,

Ным илэшлугъэ лъэуж
тэ тфэхъу.

Ным ылэхэр шыабэх.
Ным ынэмэ нэфыр къаклэпсы
Ным ынэмэ гушлор къаклэ-
цы,

Ным ыжэ шыоур кышчэ-
тклу.

Ны гур хыорым фэдэу мэ-
уальэ.

Ным ыклуачлэ гъунэ имыл.
Ным ыгу хъыгъэклырэр нэ-
пэнч!

Гухэкл зегъэшлыклэ
Уклэгъожьышты,
Гъэшлэным уклэхъажьы-
штытэп.

Ныр ары Иофыр.
Ныр сыдигъуи кытэдэжэ,
Ныр сыдигъуи кытпэллэ.
Ным ынэгу гушлор клэтэу
Шъэбэ-шыабэу кынтелабэ,
Ыгу бэрчэти кытэнэсы.
Ныр сыдигъуи мэгуэмкы,
Ыгу илгыр кытфелуатэ.
Нэшлю-гушлюу ар кытэн-
ллы,

Упчлэгъэжэгуу ныр кыт-
фэхъу.

Гуклэгъушхоу ным тфи-
шыгъэр

Дунэешхом темыфэн.

Ным ыналэу кыттеты-
гъэр,

Ордэ дахэу кытфилуагъэр,
Ылэшъхытлюу тфэлэжъа-
гъэр,

Чъищ мычъыеу тфырихы-
гъэр,

Гъашлэу тилэм тыгу
илгышты.

Ным нахъ лъаплэ тыдэ
кыпхын.

Ныр зыфаер.

Шъо жъугъэцакл.

Ным иклалэ насып кы-
хъэу,

Инасыны зиушъомбгъунэу
Акылышлюу ахэр хъунэу
Цыфы жъугъэр яупчлэ-
жъэжъоу

Гогу занклэм дэмыхынэу
Джары, ошлэ ныр зыфэ-
ныр!

...Ным илэуш.

Чъыым пкыхъыплэу,

Мафэм гушшысэу,

Гъашлэу тэ тилэм

Ыланэ теплэу,

Тилоф зыщымыхъурэм

Иджэуап тылгыхъоу

Нымэ алорэр тэ

Тыгу къэкыжъэу

Гушылэ лъаплэхэр

ащ къахэтэхы,

Чыплэ зэжъу тифэмэ

Гуклэ танэсы.

Къины тыхафэмэ

Нэпсыклэ тяджэ,

Шысэтехыплэу ныр тэ

кытфэхъу.

Ным илэшлугъи, ным

ишъэбагы,

Ным ифэбагы, ным идэ-

хагы,

Гъашлэу къэтхыштытым

тыгу имыкыи.

Гушылэ дахэу нымэ

алуагъэр,

зеклоклэ дахэу нымэ

ашлыгъэр,

Гу къэбзэ шыабэу ащ

кытфырялэр,

Гъашлэу тэ тилэм

Тыщымыгъушшэн!

Уахътэм цыфыр еплу, елэ-

жы. Ау непэ ныбжыклэмэ

ахэтых ильэс псаум янэ амы-

лэгъугъэу, осэ тэрэз фамы-

шлэу, дысэу янэ дэгущылэхэу.

«Сыкъэплъфыгъэмэ сылыгъ»

ало зыныбжы икъугъэхэми.

Янэмэ адэгущылэжъхэу, анэп-

сы къагъаклоу. Ар лъэшэу гу-

кьэошху.

Цыфыр Гушымэ янэ уасэ

фешлы, игъом зэрегъэлъэгъу,

ыджэ макло, егъэлъаплэ. Ныр

кыпэгъоноклы: «Укьэдуагъа, си-

клал», «сипшъашъ» ело. Ащ нахъ

лъаплэ дунаим тетэп. Ныр

бгъэразэмэ уилофхэр дэгъу

хъуштых. Тхъамыклагъом

кыпшчыухъашт, уагъэлъаплэшт!

Непэрэ мэфэ лъаплэм нэу

дунаим тетмэ псауныгъэ пыгъэ

ялэнэу, яклалэмэ ащымыгъу-

шэнхэу, ягушлю нахыбэ хъу-

нэу, жышъхъэ тхъагъо алъэ-

гъунэу сафэлъало.

Ахэм яжъау яклалэхэри бэрэ

члэтынхэу ары сызыфаер!

Сянэ иаужырэ маф

Чъыгы бырабэу уашъ-
хъагъ итмэ

Умакьэ о къахэлулкы.

А чъыг дахэмэ япклашъэ

Техъоны о зыкыпфашилы.

А бзыу цыкылхэм укъабы-

быхъэ

Амакьи дахэу уклэдэлулкы.

Чъыг къутамэм зырагъэ-

лэты

Ордэ дахэхэр о ащ кып-

фало.

ЕМТИЛЪ Разыет.

Гуманитар ушэтынхэм

апыль Адыгэ республи-

кэ институтым гъэсэ-

ныгъэмкы илофышл, та-

рихъ шлэныгъэхэмкы

кандидат.

ИЖЪЫРЭ МУЗЫКАЛЬНЭ ИЭМЭ-ПСЫМЭХЭР

Ацэмэз къафихыгъ

Зы макъэ гъэшлэгъон горэ, адрэ
макъэхэм афэмыдэу, тинэлуасэу кыт-
щыхъоу, ау къэтымышлэжыпэу
тхъаклүмэм кыредзэ. Орэдышъом
тлэклүрэ узедэлүклэ, нэмыкл чыплэ
уифагъэу кыпшлуигъэшлэу, уиумэ-
хыгъэу нахъ благуэу узэрещалэ. Сы-
рынэр угу къегъэклы, ау сырынэп. Адэ
сид илэужыгуа мырэ зымакъэ узы-
умэхъырэр?

Лэшлэгъухэр кызэпичыхи джы кытнэсы-
жыгъэ макъ, нартхэм кытфагъэхъыжыгъ.
Ары, зилэужыгъор зэклэми амышлэрэми, ти-
нэлуасэу кызкытщыхъурэр — гум къе-
шлэжы. Ижъырэ адыгэ музыкальнэ иэмэ-пси-
мэу къамыл.

Къамылыр метрэ имыкьупэу зиклэхъгъэ
трубэ псыгъу, лэхъуамбэхэм апае гъонищ
илэу шыт. Ылупэклэ хъурэе къодыеу гъэпсыгъэ,
сырынэхэм шыуирэ макъэр кызэрэрагъэклырэ
хэупкыгъэм фэдэ илэп. Ащ кыхэклэу къа-
мылым апэ ымакъэ кыибгъэклынэу, уепшэшъунэу
зэбгъэшлэн фае, егланэ орэдышъо мэктамэхэр
кыхебгъэщыштых, гъонищэу илэр лэхъуам-
бэхэмкы зэфэпшыхэмэ, кызэлупхыжыхэзэ
къебгъэлэшт.

Нарт Ацэмэз къамылыр цыфхэм къафи-
хыгъ, къэугупшысыклэу, къэгъотыклэу фэ-
хъугъэм шъушчыгъэгъуазэмэ сшлэишъу.

Ацэмэз бэрэ зекло клэштыгъ. А лъэхъаным
нартхэм зекло клэныр лъэшэу ахэлыгъ. Анахъ
ллыбланэр язэрэмыгъашлэу, лыгъэмкы,
псынклагъэмкы, шэсынымкы зэнэкъокъуш-
тыгъэх. «Е улын е улэн» зыфилорэ гушылэхэм
ямэхъанэ къагъэшъыпкъэжъэу, мэзым хэс
хъаклэ-къуаклэхэм яшэклоштыхэм, пыим пэ-
уцужыштыхэм, зыгорэм шы лэхъогу кышлу-
рафыжъэштыми, сыдэу шытми, шынагъо зы-
хэмылэ Иофым хъульфыгъэр фежъэныр
кырамыгъэклоу зеклоштыгъэх. Ежъ нартхэр
зыщыпсэурэ чыплэм пэчыжъалоу, къушъхъэ-
хэр, псыхъохэр зэпачыхэзэ шыхэмкы зекло
клэштыгъэх.

Ацэмэз ащ фэдэ зекло чыжъэ горэм кы-
кыжыгъэ лъэшэу пшъыгъэти, къэуцунышъ,
зигъэпсэфынэу рыхъухъагъ. Чъыг члэгъым
кларор шчубгъуи, гъолы хэчъыагъ. Шукларэ
чъыагъэ, ом изытети зызэблихъунэу игъо
ифагъ, ошхыр къешхыштыгъ, жыибгъэшхо
къепшэштыгъ, ау нартыр ахэм къагъэушын
алъэкыштыгъэп. Мэкъэ гъэшлэгъонэу ыт-
хъаклүмэ кыридагъэхэм чъые пытэу зыхэ-
тыгъэм Ацэмэз кыхашыгъ, апэ пкыхъаплэ
ылъэгъугъэу кышчыхъугъ, ау макъэр джыри
къэлүштыгъэ. Кладэлүклэ чъыгым зыдэплъы-
ем зэхыхыгъ, къутамэу хъамлыухэм гъуанэ-
хэр зыфашлыгъэм жыибгъэр зипшэклэ зэрэ-
шыуирэр. Ацэмэз къутамэр къамэмкы кыпи-
упкы ежыри епшэу ыублагъ, мэкъэмэ гъэ-
шлэгъонхэр кыригъэкыгъэх. Къыгъотыгъэр
кызыдихыи нартхэм адэжъ кыгъэгъэжыгъ.
Мыжъошхом тесэу къутэмэ кыхъэу гъуанэ-
хэр зилэм епшэштыгъ, орэдышъохэр кыу-
гупшысыштыгъэх. Ацэмэз зекло клэныр джащ
щызэппигъэугъ, «къамылкы» зэджагъэхэм орэ-
дышъохэр кыригъэкыхэу, нартхэр ыгъэгъэхэу
къахэнэжыгъ.

Къамылыр зыхашыкыштыгъэ пкыгъохэр
зэфэшъхъафых. Къушъхъэ мэхъом къащыкы-
лэр сырбыжым (урысыбзэкы борщевик) пэсэрэ
адыгэхэм хашыкыштыгъ, ыклоцлэ рамыупкы,
гъучыч гъэплъыгъэкы рагъэстыкыштыгъ.
Сырбыжым хэшлыкыгъэ къамылым мэкъэ
гъэшлэгъон, адрэхэм афэмыдэу ил, ау зы шы-
клагъэ хэлъ, ошъуапшэ е ошх къешхы зыхъуклэ,
мэушыны, ымакъэ кыкыжыкырэн, ащ кыхэ-
клэу адыгэхэм шхонч трубэхэм ахашыкыгъэ
аублэгъагъ. Гъучыч, джэрзым ахэшлыкыгъэ
къамылхэр кызэпшыхъакынкы, къагъэлэонкы
нахъ лэрыфэгъугъэх.

Адыгэ лъэпкъым ищылэныгъэ къамылым
чыплэшхо шчубыгыштыгъ. Джэгуаглохэми,
мэлахъохэми, нэмыклэхэми ар кызыфагъэфе-
дэштыгъ. Шыклэпшынэмрэ къамылымрэ
зэгъусэу «Уджыр», «Къэрэкъамылыр», «Зыгъэ-
лътэр» джэгум кышчырагъало зыхъуклэ, къэ-
шъуаглохэр чэфэу пчэгум кыльадэштыгъэх,
орэдышъом дырагъаштэзэ кыдешлэштыгъэх.
Мэлахъоми къамылыр зыдылыгыштыгъ,



мызэщынэу арэп, мэхъэнэ гъэнэфагъэ хэлъэу
ыгъэфедэштыгъ. Мэлхэр хъуплэм дифыхэ
зыхъуклэ, зы орэдышъо хэчыгъэ къафыригъа-
лоштыгъ, шынагъо горэ къэблэгъагъэмэ, ом
изытет лъэшэу зызэблэхъа е тыгъужъхэр
лэхъогум къеклуа, нэмыкл орэдышъом кы-
ригъэщыштыгъ. Мэлхэр а орэдышъохэм ясэ-
штыгъэх, ахэмкы хъуплэм клэштхэмэ е шы-
нагъом кыхэклэу зы чыплэ зышчаугъоинэу
щытмэ къашлэштыгъ.

Псым ытхъэлагъэр къагъотыжынынэу лъы-
хъунхэ зыхъукыи къамылыр кызыфагъэфе-
дэштыгъ. Къамылапшэм ыкыбыклэ атакъэр
дапхыхэти, псыхъор зыдэчъэрэ лъэныкъомкы
псы гъунэм готэу орэдышъо гъэнэфагъэ къа-
мылым кыригъалошэ реклокыштыгъ. Псым
ытхъэлагъэр зыдэщылъ чыплэм зынэсыхэклэ,
къамылым ымакъэ ежъ-ежырэу зэпыуштыгъ,
атакъэри къалоштыгъ. Зылыхъухэрэр а чы-
плэм кышчыхагъотэжыштыгъэу, нахъы-
бэрэмкы тырагъафэштыгъэу къалотэжы.

Къамылым фэгъэхыгъэ къэбарэу зэхэс-
хыгъэхэм мыри ашыш.

Адыгэ тхаклоу Цэй Ибрахыми къамылым
кыригъэлэшъуштыгъ. Краснодар кыкли зы-
щыштыгъэ къуаджэу Шынджые Ибрахыми
кызэклом, лъэгъун шырилэу къоджэ Советым
лухагъ, ау зы нэбгыри чыгъотагъэп. Шъэ-
ожъыеу блэкыштыгъэм къеджи, Нажъо-
мыкыо Хъапацыу ыджэ ылофытагъ къа-
мылыр кылихынышъ кыфыхъынэу. Къызэ-
кложым, Ибрахыми Совет щагум пхъэтэ-
къэжъэу дэтым теуцуи къамылым къэшхо орэ-
дзэфэшъхъафхэр кыригъалохэу ыублагъ.
Цыфэу зэхэзыхыгъэхэр къэзэрэгъуоинхэзэ,
кыпшхо кышчызэлулагъ. Советым илофышлэхэр
нэмыкл чыплэ шхэхэу шысыгъэхэти, зыгорэм
макъэ аригъэлүгъ «Шъузышылэжъэрэ унэр
кыкылнагъэу мэстыми шыушлэрэн, цыфхэр
кышчызэрэгъуоингъэхэу дэтых» ылуи, алуфэ-
фыклэу «лэжъаглохэр» къэсыжыгъэх. Цэй
Ибрахыми къамылыр ыутхыпкыи, шъэожъыеу
кызыэригъэхыгъагъэм ритыжыгъ ыкыи кы-
луагъ: «Къэзгъэшлагъэмрэ слъэгъугъэмрэ бэп,
ау къэзгъэшлагъэм къамылкы кыхашыжъхэу
джыри слъэгъугъэп».

Адыгэхэм пшынэмрэ пхъэкычымырэ къазы-
лэлахъэхэм, шыклэпшынэмрэ къамылымрэ
тлэклэ луагъэклоштыгъэу хъугъэ, ау ащыгъушъ-
жыгъагъэп.

Лъэпкъым икультуэрэ фэлэжъэрэ цыфхэр
шыклэпшынэмрэ къамылымрэ тшамыгъэгъу-
шэнэу тилэх. Ахэр Гъуклэ Замудин, Абыдэ Хыс,
орэдыло купэу «Жыум» хэтхэр арых.

Ацэмэз кытфыхыи, лэшлэгъухэр кызэпы-
зычи, джынэс къэсыгъэ къамылыр ащ нахъ
хэмылэу клэдыжын ыльэкыштытэп, ымакъэ
джыри жынчышты.

ХЪАРЭХЪУ Мурат.

Сурэтыр Едыдж Батырай ихъарзынэщ
кыхэтхыгъ.



Ныбжыккэ форумым хэлэжыагыэх

Бэмышлэу квалэу Ростов-на-Дону шыклогэ Всероссийскэ ныбжыккэ форумэу «Профсоюзный авангард» зыфиорэм хэлэжыагыэхэр атегушылагэх непэ ныбжыккэ нахыбэу зыгэгумэккыхэр юфыгьохэм. Ахэм ашышых сэнэхат зэгэгьотыгьэныр, зэрыпсэушхэр кызышчалэжышхэр юфшлэлэ ялэныр, ныбжыккэ программэ гьэ-нэфагыэхэр Урысые Федерацием шыхуьхэгьэнхэр ыккы гьэ-цккэжыгьэнхэр.

Зигугьу кьэтшыгыэ юфыгьохэм яхыллэгьэ инновационнэ унашьохэр кыхэхыгьэнхэм ныбжыккэ профсоюз лидерхэр тегушылагэх, ашлэшхэр кыралотыкыгьэх, проект зэфышхыафхэр кыхыагыгьэх.

Адыгэ Республикэм ыцккэ форумым илофшлэн чанэу хэлэжыагыэх агьэклогьэ купым хэтыгьэху Шыхаккэмыккэ Рустам, Евгений Дороженкер, Гьонэжыккэ Фатимэ ыккы Максим Коробко. Ахэм агьэхызырыгьэ проектиту анахь дэгьухэм ахалытагы.

Форумым хэлэжыагыэхэм сту-

пэ редукторышл заводэу «Зарем» зыфиорэм икомандэ. Теннисымккэ пстэуми анахь лээшэу кычккэыгыэ ОАО-у «Кубань-энергэм» икьутамэу Адыгэ Республикэм шылэм икуп. Дартсым теклоныгьэр кышхыдыхыгьэ медицинэ юфышлэхэм яхэшыпыкыгьэ профсоюз командэ.

Теклоныгьэр кыдэзыхыгьэ ыккы хагьэунафыкыгьэр чыплэхэр зыуытыгьэ командэхэм кубокхэр, дипломхэр, шухафтынхэр аратыгьэх.

Ильэсыр еккыфэккэ юф зышлэхэрэм якуп хахэхэрэм шахмат ыккы нард эшлэнхэмккэ язэ-нэкьокьухэр шылэштых.

Ныбжыккэ спартакиадэм ипрограммэ кызэрэдильгытэрэм тетэу, Адыгэ кьэралыгьэ университетым испортзал шэклогьум и 17-м волейболымккэ зэ-нэкьокьухэр шыккыагыэх. Ашк команди 6 хэлэжыагы. Пстэуми анахь лээшэу зыкыгьэлэгыагы Адыгэ кьэралыгьэ университетым ихэшыпыкыгьэ командэ. Ашк Адыгэ Республикэм ипроф-



Адыгэ Республикэм ипрофсоюз-хэм я Федерацие итхыаматэу Устэ Рустам журналистхэм аконкурс теклоныгьэр кышхыдыхыгьэ Владимир Киселевым Шытхуь тхылэу фатэшышлагьэр ретыхы.

хэр футболымккэ, теннисымккэ, шахматхэмккэ, спортивнэ ориентированиемккэ зэхашэштых.

Егьэджен семинархэр ашыккыагыэх

Адыгэ Республикэм гьэсэныгьэмккэ ыккы шлэныгьэмккэ илофшлэхэм япрофсоюз иреспубликэ комитет ккэшаккэ фэхуи, гурыт еджаплэхэм япрофсоюз комитетхэм ятхыаматэхэр зыхэлэжыгьэхэ егьэджен семинархэр зэккэ республикэм икьалэхэмрэ ирайонхэмрэ ашыккыагыэх.

Юфшлэныр шынгьончьэу гьэпсыгьэным ехыллэгьэ норматив-правовой документхэр зыфэдэхэм, ахэм агьэнэфэрэ шапхэхэр гьэцккэжыгьэнхэмккэ зехьэгьэн фэе юфыгьохэм семинархэм ахэлэжыагыэхэр ашигьэгьозагыэх Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие итехническэ инспектор шыхалэу С. С. Бегдаш. Нэужым семинархэм ахэлэжыагыэхэм яупчлэхэм ашк джуапхэр кьаритыжыгьэ.

Джащ фэдэу а семинархэм ашатегушылагьэх профсоюз комитетхэм информационнэ юфшлэным ехыллэгьэу зерахьэн фэе юфыгьохэм. А темэм ехыллэгьэу кьэгушылагьэ гьэсэны-

гьэмрэ шлэныгьэмрэ юф ашы-зышлэхэрэм япрофсоюз иреспубликэ комитет итхыаматэу С. В. Кошкиныр.

Юфшлэнымккэ законодательствэм, лэжыапккэ изытет ехыллэгьэ юфыгьохэм, бюджетым епхыгьэу юф зышлэхэр непэ зыгэгумэккыгьэ лэныкьохэм язэшлэхынккэ профсоюзхэм юфэу ашлэрэм семинарым хэлэжыагыэхэр ашк шигьэгьозагыэх. Профсоюзым хэтхэм ашк фэдэ кьэбархэр алыгыгьэлэсыгьэнхэм мэхьанэ ин зэрилэр хигьэунафыкыгьэ. Информационнэ юфшлэныр гьэлэшыгьэнымккэ гьэфедэгьэн фэе шыккэжыагыгьэу кышхыгьэ.

Зэккэжыагыгьэ семинархэу республикэм ичылплэ зэфышхыафхэм ашыккыагыэхэм нэбгыр 250-м еху ахэлэжыагы.

Конкурсыр ыккэм фэккэ

Предприятиехэм, организациехэм коллективнэ зээгьыныгьэхэу ашашагыгьэхэм кьащадальгыгьэхэр, анахьэу лэжыапккэ, юфшлэлэ чыплэхэр шынгьончьэу шытынхэм, фэгьэклотэныгьэ зэфэшхыафхэу лэжыаккэжыагыгьэхэр гьэцккэжыагыгьэнхэм мэхьанэ ин ил. А юфым лэплэжыагы профсоюз организациехэу а

юфшлэлэхэм ашызэхэшагыгьэхэр.

Коллективнэ зээгьыныгьэхэу администрациехэмрэ профсоюз организациехэмрэ зыккэжыагыгьэхэр зрагыгьэцккэжыагыгьэхэр, ахэм анахь дэгьухэр гьэнэфэгьэнхэм епхыгьэ республикэ конкурс Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие илэс кьэс зэхэшэ.

Конкурсым хэлэжыагыгьэхэр кьагыгьэхызырыгьэ материалхэм джыдэдэм комитетхэр ахэплэх. Ильэсэу иккырэм иккэу «Анахь коллективнэ зээгьыныгьэ дэгьу» зыфиорэ конкурсым шыте-ккыагыгьэр ыккы хагьэунафыкыгьэр чыплэхэр зыуытыгьэхэр кьэнэфэштых.

Теклоныгьэр кьыдыхыгьэ

Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие исполком иунашьоккэ 2011-рэ илэсым зэхашэгьэгьэ конкурсэу журналистхэр зыхэлэжыагыгьэхэм иккэухэр джырэблагьэ зэфыхысыжыагыгьэх.

Конкурсым хэлэжыагыгьэхэр пшэрылэу ялагьэр непэ республикэм ипрофсоюзхэр анахьэу зыпылэ юфыгьохэр, предприятиехэм, организациехэм ашызэхэшэгьэ пэублэ профсоюз организациехэм яюфшлэн игьэклотыгьэу кьэгьэлэжыагыгьэхэр, ашк шыфхэр шыгьэгьозэгьэнхэр арыгьэ.

Комиссием ккэуухэр зэфыхысыжыагыгьэх ыккы теклоныгьэр кьыдэзыхыгьэу ыгьэнэфагыгьэр республикэ гьээсетэу «Советскэ Адыгеим» мэкьу-мэщымккэ ыккы экономикэмккэ иотдел ипашэу Владимир Киселевыр ары. Ашк Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие и Шытхуь тхылэу ахышэ шухафтынэу сомэ минитфырэ фэгьэшшоагы.

ГЬОГЬО Хьазрэт.

Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие итхыаматэ игуадз.



дентхэр зыхэхэхэрэ Всероссийскэ профсоюз ассоциацие зэхэ-шэгьэныр игьоккэ алгытагы. ФНПР-м иныбжыккэ политикэ зыфэдэштым епхыгьэ унэшэу шыхыаф форумым шаштагы. Джащ фэдэу Урысыем и Президентэу Дмитрий Медведевым, Урысыем и Правительствэ и Тхыаматэу Владимир Путиным афэккэорэ Джэпсалэ аштагы. Форумым хэлэжыагыгьэхэр ашк шыккэдаох еджэрэ ыккы юф зышлэрэ ныбжыккэжыагыгьэхэм ясоциальнэ-экономикэ шылаккэ нахышлу шыгьэным.

Спартакиадэр маккэ

Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие исполком унашьоу ышлыгьэм тетэу, предприятиехэм, организациехэм яюфшлэхэр, ашгьэрэ ыккы гурыт еджаплэхэм ястудентхэмрэ яккэлэеджаккэжыагыгьэхэр зыхэлэжыагыгьэхэр спартакиадэ маккэ. Лэжыаккэжыагыгьэхэм якуп язэнэкьокьухэр футболымккэ, теннисымккэ ыккы дартсымккэ шылэгыагыэх. Футболымккэ анахь лээшэу зыкыгьэлэгыагы ОАО-у «Мыекьо-





**(Къызыкълэтыкълорэр
шэклогум и 25-м
къыдэклэгъэ номерым ит).**

Ащ ыуж етлани ахэр чэщыбэрэ дэгъоу шэклоуагъэх, ялоф дэгъоу къыкълыштыгъэ. Ау зэгорэм шэкложыыр бэрэ зэгупшысэщтыгъэ нэшхэиго уахтэри къэсынэу шытыгъ. Сыд фэдэ Иофми гъунэ ил, цыфым ыкълуачли ищылэныгыи ащ фэдэ. Ащ фэдэ мафэри къэсыгъ, цыфыри ащ езэгыгъ: ары шылэныгъэм зэрэщыху хабзэр. Мары шхончыри къылэтыжыын ылэкълырэр, ылэхэми афэлэкълыштыр ашлэгъах.

Бэшлагъэ шакло зыклоштыгъэхэ мээгъо чэщыри къызысыгъэр, а уахтэр бысымым лъэшэу шолэлэплагъ — Тыгъуанэ ар дэгъоу ышлэштыгъэ. Мары джы бысымыр унэм къыклэу ытхакълумлъапшгъэмэ лэ къащифагъэп, лы фабэри ыпашгъэхэ къыгъэтлылыгъэп. Ащ ычылэпэкълэ бысымгуащэу ыгу зыфэмьшлугъэм, унапчэр къылуиштыгъ, хьалыгъу такъырыр, шынапэзэ, сапэм къыхидзагъ...

Къэбарышлэу зэрэщымылэр Тыгъуанэ къышлагъ. Хьалыгъум емылэу, унэр хуэраеу къыкълухагъ, пчээм лухыи ышэрэ лъакъохэмкълэ еплэстхыгъ унэм ихъэмэ шлоигъоу. Бысымгуащэр къэдалоти цлацлэщтыгъэ, бэщым лыхыуэз.

— Джынэм уихыгъэмэ дэгъугъэ! — Иудымыдыштыгъэ ар: джы унэм икълыжыныи ылэкълыштыгъ, ылэгъуштыгъэ ащ тыгъужыым ыгу къызэрэфэмьшлэу дэдэр.

Чэщ реным тыгъужыыр лъэгугым тесыгъ. Ащ ибыукълэ нэшхэи гы макъэу къыхэлукълырэр къуаджэм дэс цыфхэмрэ хъэхэмрэ зэхыхыштыгъ. Цыфыр дэгъу дэдэу зышлэштыгъэ хьакълэ-къуакълэр ары аруушгъэу быун зылэкълыштыгъэр. Хъэ ныбжьыкълэ делэ цыкълухэр макълэу къэхьакъужыштыгъэх. Ау цыфмэ къашлагъ шэклож лъыжыым илофхэр зэрэдэй дэдэхэр. Цыфым фэшпыпкъэхэ хъэмрэ хьакълэ-къуакълэрэ къашлэ тхьамыклагъор бысымым къызэрэфакълорэр.

Тыгъэр къыкъомыкълызэ шэклож лъыжыыр лагъэ. Тыгъужыым ибыу макъэ ащи зэхыхыштыгъэ, ау зэкълэри чыжыгъу къышыхыштыгъ, гумэкъл-гукъаохэм ар къабгынэгъахэ. Шыпкъэр шлошгъэ, ащ фэдизу ыгу зыгъэ-нэшхэин, зыгъэгумэкълын, къызклэ-

гулыжыын фэдэ ащ илагъэп, ищы-лэныгъэ гъогу дэгъоу къырыкълуагъ.

Къушхъэхэм гъатхэр къанэсыгъ — охътэ шлагъу, ащ фэдэ гъатхэхэри джыри бэрэ къызэкълэтыкълостхы, егупшысэщтыгъэ ар, ошх фабэхэри къешхыштыгъ, уцыклэхэри къыхэзэрэгъэкълыштыгъ, ежъ ыужыкълэ нэмыкълэ цыфхэри къэхъуштыгъ, шылэштыгъ... Ыгу къызыфэгъужыштыгъэ зэкълор Тыгъуан ары — ибысым къыбгынагъ, цыфмэ ар сыдкълэ ящыклагъа? Ащ



**Джума АХУБА,
абхъаз тхакълэ**

ТЫГЪУАН

Рассказ

ищылэныгыи нэмыкълэ шыпкъэ хушты, нэмыкълэ лъагъуи рыклошты, ау ар лъэгъо кълыхъэ хуштыгъ — тыгъужыым апэрэ зэлукълэгъоу адыриштыгъ нэшхэи. Хьакълэ-къуакълэхэри цыфмэ афэдэх — къумалыгъэр къыпфагъэ-гъуштыгъ... Ар яхабзэп.

Псыхъоу Кодорэ ыхэкълэ, километриллэ фэдизкълэ хым пчэжыгъу къушхъэ тлуакълэ ил. Сэмэгумкълэ йуашхъэм утетэу узыплэкълэ, къэшлэтырэ хыр олэгъу, джабгъумкълэ — шъхъары-хъон фыжыхэр къызэхъухыгъэ къушхъэхэр шытыгъ. Гъэмэфэ фэбэшхом мыщ хыжэ чышлэагъэхэр къышпэщхэ. Лъэхъэнэ чыжыгъэм мыщ ззошхохэр шыкълуагъэх, ахэм ахэкълодагъэхэм яхьадэу шагъэтлылыжыгъэри макълэп. Мыщ илэгъо-благъоохэм ащыпсэурэ чылэхэм адэс цыфхэм ялахьыл-благъэхэри непэ къызынэсыгъэмэ шагъэтлылыжыгъых.

Мы чыплэм шагъэтлылыгъэ зигугъу шлукулэ ашлэштыгъэ шэклож бэлэхъэу Кацба. Шхончыр ащ къызыштыгъэ мафэм къышгъэжыагъэу, иаужырэ мафэхэм къанэсыжыгъэу, цыфмэ якъэ-лапчъэхэр рагъэтыжыштыгъэхэп. Ащ икъашхъэ телъ къэгъагъэхэр бэшлагъэу гъонлэжыгъэхэ, ащ дэжэ зыгори къылухьажыхэрэп пмоми хушты. Ау

зышпыгъыжыгъын фэдэ имылэу къэнагъ. Цыфыгъи гукълэгъуи зыхэмылхэм ар къылуафыштыгъэ, гъогурыкълэ зырызхэм хьалыгъу такъыр къыфадзыштыгъэ. Чэщырэ, цыфхэр зырэхьа-тыжыхэкълэ, ащ инэшхэи быу джэмакъэ гур ыгъэуэу, угу зэригъэгъоу къэлэуштыгъ. Цыфхэу ащ игъымакъэ зэхэзыхыхэрэм амыгъэшлэгъон алъэкълыштыгъэп хьакълэ-къуакълэм шлулэгъоу цыфым фишлыгъэм ыкълуачлэ зыфэдэр. Лыжыхэр ащ рыгушылэхэзэ, зэфэхьысыжэ ашлэштыгъэ: къагъэ-шлагъэм ащ фэдабэ ящылэныгъэ шалэгъугъэп. Мэлэхэу лъыжыгъэм пкълэнчэу алоштыгъэп ныла: «Кацба лъыжыыр шэклож бэлэхыгъ. Ащ фэдэ бгъотыжыштыгъ...»

Шэкложыыр зыдэсыгъэ чылэм шыщныоуж горэм къылотэжыштыгъэ: бжыхъэ пчэдыжэ горэм жьэу унэм къызекълым елэгъу — шагум, шэлэу, тыгъужыыр къыдэшыхыгъ. Ерагъэу Тыгъуанэ ышлэжыгъ, джащ фэдизу зэхэуплэхьагъэу, зэхашыхьагъэу, ыпкъ чыплэ псау хэмыгъотэжыныу шытыгъ: зы тыгъужыгъэп Тыгъуанэ ащ фэдиз утын къезыхыгъэщтыр.

Къэбаркълэ къалотэжыгъэу цыфмэ ахэлэ: шаклор зылэкълэ тыгъужыхэр ащ икъашхъэ щыджэгужыгъэу. Ар

зышлэш хуэрэм къалотэжыштыгъ: ибысымыгъэм икъэ къыухъумэзэ, Тыгъуанэ лъыпсыр ыгъэчъагъ. Ар зышлэштыгъэ ныом Тыгъуанэ ыгу егъуи дэгъоу ыгъэшхагъ. Чэщыр иунэжыгъэм шырихи, пчэдыжыым дэклэжыгъ.

Нэмыкълэ къауатэщтыгъэ: Тыгъуанэ шагу пэпчэ алухъэзэ, хъэмэ яджэ-штыгъ, ау адрэхэр къехьакъухэзэ къыпыбанэщтыгъэх, къылуафыштыгъ.

Джыри шымыгъушпэгъэ гъогумкълэ бысымым ишагу къылухъэти, чэу гъуанэм дэплыгъэ, шагум даплэщтыгъэ — ныом зэрэзекълэщтыр ышлэштыгъэп, тыгъужыым рипэсыштыр къыгурылоштыгъэп: «Сэ ащ фэдахыи слэгъугъэп, ау гур мыжыоп ныла». Еджагъ Тыгъуанэ, шагум къыдишэ шлоигъуагъ — дэрэлэ шагум, енгъуагъо, джыри мыкълыжыгъэ иулэгъэжыгъэм инэу агъэгумэкълыштыгъэкълэ. Ащ пае цыфи ищыкълэагъ, ау ыужылокълэ къыгурыложыгъ: цыфхэм апаеп ар зыфэнэшхыгъэр, цыф пстэуми апаеп...

Тыдэ ар клэжыгъа, сыд фэдэ чыплэхэр ара — ныом ар сыдым фишлэн! Клэжыгъэмэ, клэжыгъэ, ежъ паекълэ къэнагъэп, еджагъ, еубзагъ, ыгъаши шлоигъуагъ.

Къуаджэм шыщ кълалэ горэм къылотэжыштыгъэ: чэщ горэм шыоу мэзым пхырыкълыжыгъэ, зэ гы макъэм, зэ быу макъэм фэдэу зэхыхыгъэ, ау тыгъужыым е хъэм фэдагъэп. Етланэ къышлагъ: Тыгъуан ары. «Къушхъэ тлуакълэм ылэныкълэ кълорэм фэдагъ, цыфхэм нахъ апэчыжыалоу».

Мэзыр аужыпкъэрэу Тыгъуанэ къеджэжыгъ, ащ шылэжыныу, мээ цунэ гузэгухэм защигъэпсэфыжыныу, аужыпкъэрэ заом, зэжэхэтхыгъум ежъ ылыи пый шыпкъэ фэхъужыгъэ тыгъужэ лъыпыи шигъэчъэжыныу. Ащ ышлэштыгъэ ыпэкълэ къехъулэщтыр, къэжэрэр зыфэдэр...

Тхъэм хэти фиухэсыгъэм шлоклын ылэкълыштыгъ. Ащ къышгъэжыагъэу Тыгъуанэ хэти ылэгъужыгъэп, ибыу макъи зэхыхыжыгъэп. Ау ащ икъэбар къуаджэм къыдэнагъ.

**Урысыбзкълэ тхыгъэр
адыгабзэклэ ззыдзэкълыгъэр
ХЪАУДЭКЪО Шыхьамыз.**

СОЦИАЛЬНЭ ШЫПАКЪЭР

Сабыйхэр щэгупсэфых

Къуаджэу Шэхэкълэи Цыкълум дэт кълэлэцылкълу Ыгышлэр илээс 25-рэ зэрэхъугъэр бэмышлэу хагъэунэфыкълыгъ. Мыщ къащэщтыгъэ сабийхэм ясабийхэр, якъорылф-пхьорэлфхэр джырэ уахтэми ащ къащэх, ахэм ежъхэр зылыгыгъэхэ кълэлэпхэм аготыхэу Иоф зышлэхэрэри ахэтых.

Лъэуж зэкълэтыкълэхэм агу къызэрэкълыжыныхэ горэ кълэлэцылкълу Ыгышлэр къыфагъэнэныр хабзэ афэхъугъ. Зыхэр ахъщэкълэ къаделэх, адрэхэм алэкълэ алъэкълыштыр ашлэ.

Къуаджэм анахыжыгъэу шыпсэухэрэм ащышэу Хъушты Къасполэт икълэлэгъум военнэ аэродромым Иоф шылэштыгъ. Ащ самолетым зыригъэлэтынэу хъугъэп, ау кълэлэцылкълу Ыгышлэр ишагу пхъэм хэшлыкълыгъэ самолет шигъэуцугъ. Ашыгъум кълэлэцылкълу Ыгышлэр ежъ исабийхэр цыкълухэу къышэщтыгъэх, джы икъорылф цыкълухэр ащ ылэкълэ

ышлыгъэ самолетым шэджэгух.

Шагум чыгъхэр бэу дагэ-тлысхьагъэх, ахэм мэфэкълэ ешлэж мафэхэм атефэу шагэ-тлысыгъэхэри ахэтых. Мары илээс 20-м ехъукълэ узэкълэлэбжыгъэм, Адыгэ Республикэм и Президенттыгъэу Джарымэ Аслъанрэ Краснодар краим игубернаторыгъэу Николай Кондратенкэмрэ кълэлэцылкълу Ыгышлэр пэблагъэу шагэ-тлысыгъэгъэ дэшхо чыгыр. Ащ «Зэныбджэгъуныгъэм ичыгъкълэ» еджагъэх, мамырныгъэмрэ зэкъошныгъэмрэ ячыгъэу алыгъэ.

Кълэлэцылкълу Ыгышлэр Иоф шызышлэхэрэм кълэлэцылкълухэр плугъэнхэм ыкълэ гъэсэгъэнхэм пае ящыклагъэр зэкълэ агъэцакълэ. Кълэлэцылкълу Ыгышлэр ипащэу Андырхъое Сурет къызэрипорэмкълэ, мыщ сабийхэми кълэлэпхэми ащышлогъэшлэгъон, усэхэр, оредхэр, къэшъуакълэхэр цыкълухэм шарагъашлэх, ащ пыздагъэу еджа-

плэм зэрэчлэхаштхэм фагъэхъазырых. Апэрэ кълэлэцылкълу Ыгышлэр зычашлыгъагъэр илээс 80 хъугъэ, ащ ыуж агъэпсыгъэр илээс 25-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ мэфэкълэр ары мыщ цыфыбэ бэмышлэу къэзышлэлагъэр. Ахэм къахагъэ-щыгъэх ыкълэ зэрафэразэхэр арауагъ кълэлэцылкълу Ыгышлэр илээс зэфэшхьафхэм ипэщэгъэхэу Гъошхо Светланэ, Продан Гошнагъо, ятлонэрэ Гъошхо Светланэ, илээсыбэрэ кълэлэцылкълу Ыгышлэр Иоф шызышлагъэхэу Кобж Шыхьархъанрэ Шхьэлэхъо Альметрэ аныбжэ илээс 70-м зэрэнэсыгъэм фэшл, афэгушлуагъэх.

Ансамблэу «Адыгэхэр» зыфиорэмрэ хорэу «Тыгъэнэбзыим» хэтхэмрэ кълэлэцылкълу Ыгышлэр джырэ уахтэм шылажыхэрэм апае концерт къатыгъ.

Мэфэкълым хэлэжыагъэхэр зыгъэгушлуагъэхэм ащыщ кълэлэцылкълу Ыгышлэр къычла-



гъахъэхэмэ ашлоигъо сабийхэм япчъагъэ нэбгырэ 20-м зэрэнэсыгъэр, ахэр чэзым хатхагъэх.

— Тикъуаджэ хэхъо, зеушомбгъу, итеплэ нахышлэу мэхъу. Ныбжьыкълэхэм унагъохэр ашлэх, сабийхэр къафэхъух, ащ тэри тегъэгушлэ, — къы-

луагъ ТОС-у «Кичмай» зыфиорэм исовет итхьаматэу Лыф Хьалидэ. — Гъэсэныгъэмрэ културэмрэ я Гупчэу тилэм фэдэу кълэлэцылкълу Ыгышлэр зэтэгъэпсыхьагъи тшыным игъо хъугъэ.

НЫБЭ Анзор.



НЫМ ИСАУГЪЭТ ФЭГЪЭХЫГЪ

Янэ уасэ фэзышлырэр кыыхэрэлажэ



Ным исаугъэт Мыекъяупэ шыгъуцугъэным фэгъэхыгъэ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» кыыхиутыгъэх. Тигъээтэджджэхэм ащ кыдырагъаштээ, яеплыкэхэр кьэттхыгъэх. Иофыр лыгъэклогъэным фэш! сыда апэу гъэцэклогъэн фаер? Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» инахыжъхэм ясовет Ным исаугъэт гъуцугъэным тлогъогоу цытегушылагъэх. Зэфэхысыжъу ашыгъэм тигуапэу шыуцытэгъэгуазэ.

Адыгэ Хасэм инахыжъхэм ясовет итхаматэу Хъунэго Чэтибэ зэхэхэм кыщиуагъ Ным исаугъэт Мыекъяупэ шыгъуцугъэным фэш! «Адыгэ макъэм» тхыгъэ зэфэхыафхэр кызырэхуыгъэхэр. Иофшлэным иветеранхэм, шлэныгъэлэжъхэм, клэлэгъаджэхэм, ныбжыклэхэм яеплыкэхэр гъэзетым гъэшлэгъонэу кытхыгъэх, ным ехыллэгъэ сурэтхэри гъэзет нэклубгъохэм къарыхагъэх.

— Ным нахь лыапэ шымылэу алытээ, ягупшысэхэр гъэзет-еджэмэ кыралотыкыгъэх, — кыщиуагъ зэхэхэм Хъунэго

Чэтибэ. — Тэри адедгъэштэнышъ, Ным исаугъэт Мыекъяупэ шыгъуцугъэным тхэлэжъхэм фаеу сэлбытэ.

Нахыжъхэм ясовет изэхэхэ хэлэжъагъэх Адыгэ Республикэм иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан, шлэныгъэлэжъхэу Тхьэркыо Юныс, Шхьэлэхъо Абу, Мамый Руслъан, Едыдж Батырай, Мэщфэшлу Нэдждэт, Адэлджэрые Аскэр, Иофшлэным иветеранхэу Быжъ Сыхъатбий, Мамгъэт Къасимэ, Тыгъужъ Казбек, нэмыклэхэри.

Янэ уасэ фэзышлырэм, лытэ-

ныгъэу фырилер шылэныгъэм кыщи-гъэлэжъагъэ зышлоигъом Ным исаугъэт гъуцугъэным илахышлу хишлыхъан фаеу тигъээтэджджэхэм кытфатхыгъэр маклэп. А гупшысэм кыпкырыкыгъэхэ, Ным исаугъэт Мыекъяупэ бэшлагъэу ша-гъуцун фэгъэу нахыжъхэм ясовет изэхэхэ кышалауагъ. Орэды-лохэм, тхаклохэм, нэмыклэхэм ясаугъэтхэр хэгъэгум зэрэшагъэуцухэрэр дэгъу. Ным исаугъэт икы-зэлухын лэшлэх кытфэмыхушутми, Иофым фежъхэнхэ фае.

Мыекъяупэ Ным исаугъэт шыгъуцугъэным фэш! зэхэхэклогъэ куп зэхэхэм шыахадзыгъ. Шлэныгъэлэжъ цлэрылоу, тхаклоу, адыгэ лэпкымырэ тиреспубликэрэ зауужыжыным фэш! мэхэнэ ин зилэ Иофыгъохэм клэщаклогъэ афэхуэгъэ Шхьэлэхъо Абу зэхэхэклогъэ купым пащэ фашыгъ.

— Ным исаугъэт гъуцугъэным зэрэдэгъаштэрэ кызышылорэ тхыгъэр гъэхъазырыгъэн, Иофыр лыгъэклогъэным фае, — кыщи-уагъ зэхэхэм Адыгэ Республикэм иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан.

— Зэхэхэклогъэ купым сыхэтэу Ным исаугъэт игъэпсын сызэрэхэлэжъэштым сегъэгущло. Дунэе опытэу шылэ нахышлоу зышылдгъэгъозышт, саугъэтым плуныгъэ мэхэнэу илэштэр цыфхэм

алгъыдгъэлэсышт, — ело шлэныгъэлэжъэу Едыдж Батырай.

Шхьэлэхъо Абу игупшысэ хэхыгъэхэм шхъафэу ягугъу кьэтшы тшлоигъу. Быжъ Сыхъатбийрэ Мамый Руслъанрэ кыталауагъэм кыхэтхырэр цыфым шылэныгъэр кьезытырэ ным сыд фэшлагъэми лые зэрэмыхуштыр ары. Саугъэтым изакъоп ным кыылэжыгъэр. Дунаир шэлэфэ ныр шылэшт, тырыгушхошт.

Саугъэтым ыпашъхэ зэлуклэхэр шыклоштых, шхъэгъусэ зэфэху-гъэхэм, сабий кызыфэхуэгъэхэм, дзем кыулыкыушлэ клэхэрэм кьэ-гъагъэхэр клэлгыралъхъаштых, нэмыклэ зэлуклэгъухэри шыклоштых. Ным исаугъэт зэрэтишылагъэм уклэупчлэжыныу шымытэу зылохэрэм талоклэшъ, Иофыр лыклогъэ-нэу тэгугъэ.

Нахыжъхэм ясовет ным исаугъэт игъэуцун зэрэшытегушыла-гъэхэм, епллыклэу ашыгъэхэм яхыллэгъэ тхыгъэхэр Адыгэ Республикэм и Парламентрэ Правительствэмрэ Адыгэ Хасэм афигъэхыштых. Ным исаугъэт игъэпсын зэрэлыклуатэрэм «Адыгэ макъэм» еджэхэрэр шыдгъэгъозыштых.

Зэхэхэм хэлэжъагъ Адыгэ Республикэм лэпкэ Иофхэмклэ, Клэыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилэпкэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет итхаматэу Шхьэлэхъо Аскэр.

Сурэтыр зэхэхэм цытыра-хыгъ.

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИПЧЫХЪЭЗЭХАХЪ

Яорэди, якъашъуи узылэпащэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэрэ республикэм лэпкэ культурэмклэ и Гупчэрэ зэкъошныгъэм ипчыхъэзэхэхъу Мыекъяупэ шызэхашагъэм клэлэцлыкхэм ясэнаушыгъэ кышагъэлэжъагъ.

Къэрэщэ-Щэрджэсым шысэ зытырахырэ иансамблэу «Рида-дэр», къашъом итеатрэу «Майкоп-чаночкэр», купхэу «Мыекъяупэ инэфыгъэхэр», «Казачатэр», «Долинэр», «Нэбзыир», «Ащэмэзыр»

АР-м и Кьэралыгъо филармоние ипчэгу кышышъуагъэх, орэд кышалауагъ, театризованны кьэ-шлынхэр кышагъэлэжъагъэх. Адыгэхэр, урысхэр, кьээкхэр, нэгъойхэр, кьэндзалхэр, нэмыклэ

хэри искусствэм зэфышагъэх. Бэстэ Асыет япашэу «Нэбзыимрэ» «Ащэмэзымрэ» лэпкэ орэдхэр кылауагъэх. Къулэ Амэрбий «Майкопчаночкэр» гъогу хэхыгъэ зэрэ-тыришагъэр концертэр зезышгъэ Афэшлэгъо Файнэ кылотагъ.

«Казачатэмрэ» «Долинэмрэ» япашэхэр Наталья Уваровамрэ Мария Макаренкэмрэ. Клэлэджа-лохэм кьээкхэ орэдхэр агъэжыны-чыгъэх. Клэлэцлыкху купэу «Рида-

дэм» лэпкэушлэхэр искусствэм щышлынхэ ылгъэкышт. Шъуашэу ашыгъым апэу пшлогъэшлэгъонэу уеплы, якъэшъуаклэ узылэпешэ. Тание Азамат купым ипаш.

Искусствэм зэфышгъэ клэлэ-цлыкхуэм язэхэхэ Къулэ Альберт кылогъэ лэпкэ орэдымклэ аухыгъ. Концертным Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, культурэмклэ министрэу Чэмышго Гъазый епллыгъэх.

ИСКУССТВЭМРЭ ПУНЫГЪЭМРЭ

Бзылфыгъэм музыкэр зэрэзэхихырэр

Сабый кызыфэхушт бзылфыгъэхэм апае республикэ филармонием мазэ кьэс концертхэр шызэхашэх. Псэ зыпыт музыкэм зэрэщэдэлхэрэм имызакъоу, музыкальнэ искусствэм шлуагъэу кы-хырэм, пкышъолом хэлъ сабы-им орэдышор зэрэзэхихырэм яхыллэгъэ кьэбар гъэшлэгъонхэр зэхэхэм кышалауатэх.

Пчыхъэзэхэхэм ирежиссерэу ыкли ар зышгъэ Хъакъуй Заремэ врач цлэрылохэм яуплэкхунхэм кьапкырыкыгъэх, бзылфыгъэ лэпкыгъэм ыпкыны-лынэхэм музыкэр зэралыгъэсырэр, ар цыфым иакыл зэрэхэхэрэр, гукъэкыжъ илэным фэш! музыкэм шлуагъэ кызырэхырэр лупклэу кылотагъэх.

Филармонием изал цыкху классикэм ипро-изведенихэу Бетховен, Кларк, Вивальди, Ба-баджанян, нэмыклэхэм аусыгъэхэр шылу-гъэх. Купэу «Элегием» хэтхэм орэдышохэр кыра-гъэлауагъэх. Фортепианэмклэ произведенихэр Щэрдж Беллэ ыгъэжынычыгъэх. Татьяна Жеро-задашвилирэ Сергей Пособиловымрэ зэгъусэ-хэу флейтэмклэ кырагъэлэгъэ мэкамэхэр ком-позиторэу Вивальди бусыгъэх.

Сергей Пособиловыр Дунэе зэнэкъокъу-хэм ялауреат. Флейтэмклэ аш кыхидзэзэ, Щэрдж Беллэ фортепианэмклэ кызырэдэжъу-штыгъэм концертным члэсыгъэхэр ыгъэгущла-гъэх.

Бзылфыгъэ лэпкыгъэхэм яшхъэгъусэхэ-ри, яклэлэцлыкхуэри пчыхъэзэхэхэм шытлгъэ-гъугъэх. Дэгъоу загъэпсэфыгъэу, музыкэм едэ-лэхэу шылэныгъэм нахь куоу зэрэхгупшы-сыхъагъэхэр бзылфыгъэхэм кыталауагъ.



Сурэтым итхэр: Щэрдж Беллэрэ Сергей Пособиловымрэ.

**Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбий.**

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Кьэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Кыдызыгъэкырэр:
Адыгэ Республикэм
лэпкэ Иофхэмклэ,
Клэыб кьэралхэм
ащыпсэурэ тилэп-
кэгъухэм адырлэ
зэпхыныгъэхэмклэ
ыкли кьэбар жъу-
гъэм иамалхэмклэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шхъалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакционер
зыдэщылэр:**
385000,
кь. Мыекъяупэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зышаушыхъаты-
гъэр:**
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкли зэлы-
лэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чылплэ гъэлары-
шланл, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-
тыхэрэм мыштып-
кыагъэу къахафэ-
хэрэмклэ кьэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кыжъ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажъэхэ-
рэмрэ яеплыккы-
лэ зэтемыфэн ылгэ-
кышт. Гъэзет-
еджэхэм кыт-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкли кьэ-
зытхыгъэхэм
алэклэдгъэхъа-
жыхэрэп.

Зышыхаутырэ
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4383
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2832**

Хэутыным
узыкхлэгъэхэу шыт
уахъэр
Сыхъатыр 18.00
Зышыкхлэгъэхэ
уахъэр
Сыхъатыр 18.00